

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Planu Ogólnego Gminy Rząśnia



Piotr Ulrich
mgr inż.

posiada kwalifikacje do wykonywania zawodu inżyniera
na terytorium RP uzyskane na podstawie ustawy z dnia
15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych inżynierów
inżynierów budownictwa oraz architektów

"UNIGLOB"
Piotr Ulrich
98-100 Łask Ostrów Osiedle 119
tel. 43 672 00 01, kom. 604 050 023
NIP 831-111-32-65 REGON 731495754

październik 2026

SKŁAD ZESPOŁU AUTORSKIEGO:

AUTORZY:

mgr inż. Piotr Ulrich

inż. Natalia Małąg

Piotr Ulrich
mgr inż.
posiada kwalifikacje do wykonywania zawodu inżyniera
na terytorium RP uzyskane na podstawie ustawy z dnia
15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych inżynierów
inżynierów budownictwa (Dz. U. 2001.12.26.2320)

Spis treści

1.	WSTĘP	6
1.1.	Podstawa formalno-prawna	6
1.2.	Przedmiot, cel i zakres	6
1.3	Metodyka sporządzania prognozy	7
2.	STAN ISTNIEJĄCY	8
2.1	Ogólna charakterystyka obszaru	8
2.2	Charakterystyka obszaru pod kątem systemu powiązań przyrodniczych.....	10
2.3	Położenie fizycznogeograficzne, rzeźba terenu i budowa geologiczna.....	10
2.4	Złoża kopalin	13
2.5	Gleby.....	14
2.6	Flora i fauna	15
2.7	Warunki hydrogeologiczne.....	16
2.8	Sieć hydrograficzna	17
2.9	Zabytki objęte formami ochrony lub ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej	17
2.10	Warunki klimatyczne	26
2.11	Problematyka ochrony środowiska.....	28
3.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH 29	
3.1	Zagrożenia atmosfery	29
3.2	Stan wód powierzchniowych i podziemnych	33
3.4	Zagrożenie powodziowe	37
4.	ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM ALBO KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	38

5.	USTALENIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO	42
5.1	Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	42
5.2	Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną	42
5.3	Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	43
5.4	Strefa usługowa	43
5.5	Strefa gospodarcza.....	43
5.6	Strefa produkcji rolnej	43
5.7	Strefa infrastrukturalna	44
5.8	Strefa zieleni i rekreacji	44
5.9	Strefa cmentarna	44
5.10	Strefa górnictwa.....	44
5.11	Strefa otwarta.....	45
5.12	Strefa komunikacyjna	45
6.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA	45
6.1	Źródła przewidywanego oddziaływania na środowisko.....	45
6.2	Przewidywane oddziaływanie	46
7.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PLANU NA ŚRODOWISKO ..	51
7.1	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i gleb	51
7.2	Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	51
7.3	Oddziaływanie na powietrze oraz klimat lokalny	51
7.4	Oddziaływanie na klimat	52
7.5	Oddziaływanie na krajobraz	53
7.6	Oddziaływanie na bioróżnorodność, w tym szatę roślinną i świat zwierząt	54
7.7	Oddziaływanie na obszary chronione, w tym Naturę 2000	55
7.8	Oddziaływanie na zasoby naturalne	55
7.9	Oddziaływanie na klimat akustyczny	56

7.10	Oddziaływanie na ludzi	56
8.	PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	56
9.	PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU	57
10.	TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCE Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY, JAKIE NAPOTKANO OPRACOWUJĄC RAPORT	58
11.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	58
12.	POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	58
13.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	58
14.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	59
15.	SPIS TABEL	63
16.	SPIS ILUSTRACJI	63

1. WSTĘP

1.1. Podstawa formalno-prawna

Podstawą prawną do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu planu ogólnego jest ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670, z późn. zm.). Zgodnie z art. 13i pkt 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538, z późn. zm.), po podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego oraz przygotowaniu jego projektu, należy również przystąpić do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko, o ile jest wymagana. Po zawiadomieniu o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu ogólnego wójt uzgadnia zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Następnie projekt planu ogólnego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przekazuje się do zaopiniowania i uzgodnienia odpowiednim instytucjom i organom. W czasie konsultacji społecznych na etapie wyłożenia dokumentów do publicznego wglądu, zarówno projekt planu ogólnego, jak i prognoza oddziaływania na środowisko podlegają społecznemu rozpatrzeniu. Wnioski i uwagi zawarte w prognozie mogą mieć istotny wpływ na decyzję rady gminy w sprawie uchwalenia projektu planu ogólnego.

1.2. Przedmiot, cel i zakres

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko przyrodnicze ustaleń Planu ogólnego. Obejmuje ona kompleksową ocenę warunków biotycznych i abiotycznych środowiska przyrodniczego, przy uwzględnieniu jego aktualnego stanu i odporności na zmiany antropogeniczne oraz wpływu na środowisko dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu. Określa wpływ i zakres potencjalnych zmian w środowisku i warunkach życia mieszkańców, wywołanych realizacją ustaleń projektowanego dokumentu oraz przedstawia rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywne wpływy na środowisko, spowodowane realizacją ustaleń zawartych w planie ogólnym.

Celem sporządzenia oceny oddziaływania na środowisko jest wskazanie przewidywanych skutków, jakie mogłyby wystąpić w wyniku realizacji założeń z planu ogólnego. Ocena ta uwzględnia zależności między przyjętymi w planie rozwiązaniami a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego oraz aspektami społecznymi i gospodarczymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Prognoza na wczesnym etapie wskazuje potencjalne kolizje z

obszarami o wartości przyrodniczej i kulturowej, a także możliwe konflikty społeczne. Dokument przedstawia również uzasadnione propozycje działań zapobiegających, ograniczających lub rekompensujących negatywne oddziaływania na formy ochrony przyrody. Ponadto, analiza obejmuje ocenę wpływu realizacji ustaleń projektu planu na zmiany klimatyczne oraz bioróżnorodność. Zakres i szczegółowość informacji zawartych w prognozie zostały uzgodnione na podstawie art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670, z późn. zm.) z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58 tej ustawy. Zgodnie z art. 54 ust. 1 tej samej ustawy, projekt wymaga zasięgnięcia opinii regionalnego dyrektora ochrony środowiska oraz państwowego powiatowego inspektora sanitarnego. Na mocy ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2026 r. poz. 1315) oraz ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 960 z późn. zm.) projekt dokumentu wymaga również uzgodnień. Projekt planu ogólnego obejmuje obszar całej gminy w granicach administracyjnych. Poziom szczegółowości prognozy został dostosowany do stopnia szczegółowości dokumentu planistycznego. Warto podkreślić, że projekt określa podział gminy na strefy planistyczne oraz wskazuje obowiązujące standardy urbanistyczne. Mając na uwadze powyższe, prognoza obejmuje opis, analizę i ocenę obecnego stanu środowiska, ocenę skutków wynikających z realizacji ustaleń projektowanego planu oraz wskazanie możliwych rozwiązań mających na celu wyeliminowanie lub ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko.

1.3 Metodyka sporządzania prognozy

W trakcie opracowywania prognozy oddziaływania na środowisko planu ogólnego gminy Rzęśnia wykorzystywano następujące materiały źródłowe:

- Projekt planu ogólnego gminy Rzęśnia;
- Opracowywanie ekofizjograficzne gminy Rzęśnia;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzęśnia (Uchwała nr XXVII/195/2021 Rady Gminy w Rzęśni z dnia 17 września 2021 r.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 64,7 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 1315);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960 z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 82);
- Dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl);
- Informacyjny System Osłony Kraju Hydroportal (<https://isok.gov.pl/hydroportal.html>);
- Geoportal Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (<https://www.geoportal.gov.pl/>);
- Geoserwis Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (<https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>);
- Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody (<https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>);
- Geoserwis Państwowego Instytutu Geologicznego GeoLOG (<https://geolog.pgi.gov.pl>);
- System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych Polski MIDAS Państwowego Instytutu Geologicznego (<http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/midas>);
- System Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO Państwowego Instytutu Geologicznego (<https://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO>);
- Geoportal Województwa Łódzkiego (<https://mapy.lodzkie.pl/>);
- HydroGeoPortal Państwowego Instytutu Geologicznego (<https://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>);
- Zdjęcia lotnicze, satelitarne (<https://www.google.pl/maps>);
- System Informacji Przestrzennej Gminy Rzęśnia (<https://rzasnia.e-mapa.net/>);
- Dane dotyczące obszaru zagrożenia powodziowego pozyskane od Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.
- Przegląd i generowanie Kart Charakterystyk (<http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>)

2. STAN ISTNIEJĄCY

2.1 Ogólna charakterystyka obszaru

Gmina Rzęśnia jest gminą wiejską położoną w środkowej Polsce, w województwie łódzkim, w powiecie pajęczańskim. Gmina graniczy od północy - z gminą Rusiec i Szczerców, od wschodu - z gminą Sulmierzyce, od południa - z gminą Pajęczno, od zachodu - z gminą Kielczygłów. Gmina Rzęśnia składa się z 14 sołectw: Augustów, Będków, Biała, Broszęcin - Kolonia Broszęcin, Gawłów, Kodrań - Kopy, Marcelin, Rekle, Rzęśnia, Stróża, Suchowola Majątek, Suchowola Wieś, Zielęcin, Żary. Powierzchnia gminy Rzęśnia to

8615,524 ha, co stanowi blisko 11 % powierzchni całego powiatu pajęczańskiego. W 2024 roku gminę Rzęśnię zamieszkiwały 4876 osoby¹.

Rys. 1 Lokalizacja gminy Rzęśnia



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z bazy obiektów topograficznych BDOT10K

Głównym ośrodkiem i najważniejszym elementem struktury przestrzennej gminy jest miejscowość Rzęśnia. Centralna część wsi charakteryzuje się zabudową typową dla centrów małych miasteczek - szczelnie obudowane uliczki z pierzejami wyraźnie wykształconymi przez budynki mieszkalne jednorodzinne. We wschodniej części zlokalizowane jest wyraźnie ukształtowane osiedle zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, natomiast w zachodniej i południowo-zachodniej części oraz na obrzeżach miejscowości gminnej dominują tereny zabudowy zagrodowej. pozostałych miejscowościach dominuje zabudowa zagrodowa w gospodarstwach rolnych, uzupełniona zabudową mieszkaniową jednorodzinną. Obecność funkcji usługowej ogranicza się tutaj w większości do usług służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb mieszkańców z zakresu: oświaty, usług kultu religijnego czy handlu. Funkcja produkcyjno-usługowa ma w gminie niewielkie znaczenie, najwięcej terenów zabudowy produkcyjno-usługowej, składów, magazynów znajduje się w obrębie geodezyjnym Biała. Sama sieć osadnicza jest stosunkowo równomiernie rozmieszczona. Podstawowym typem wsi są: wielodrożnice, ulicówki i szeregowki. Rozwój przestrzenny wsi

¹ Stan na 04.03.2026. wg GUS

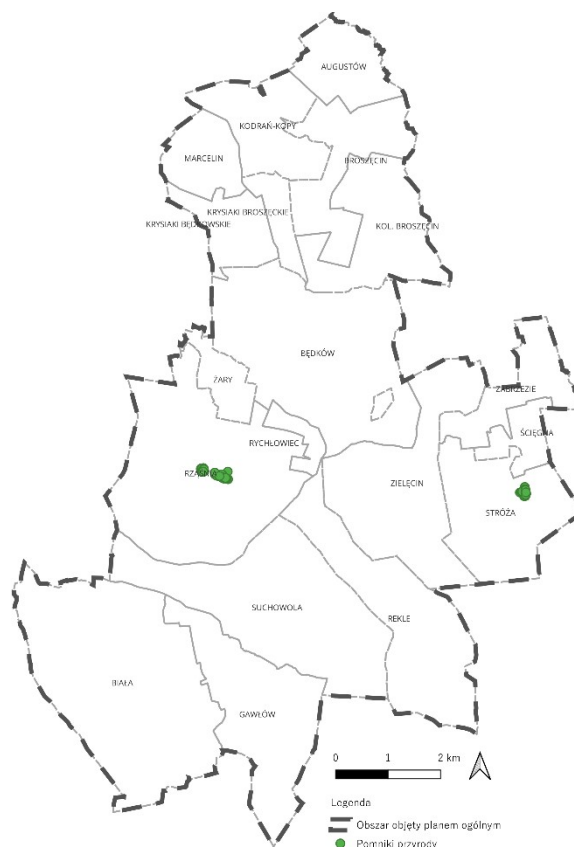
następuje przede wszystkim w postaci pasm zabudowy, wzdłuż tras komunikacyjnych. Negatywnym skutkiem takiego typu ukształtowania osadnictwa jest brak wyraźnych granic pomiędzy miejscowościami oraz zwiększanie odległości do podstawowych usług, zlokalizowanych najczęściej w centralnych częściach miejscowości.

2.2 Charakterystyka obszaru pod kątem systemu powiązań przyrodniczych

Na terenie gminy Rząśnia występuje jedna formy ochrony przyrody:

1. 76 Pomników Przyrody występuje w obrębie Stróża oraz Rząśnia. Są to Brzoza brodawkowata (Brzoza zwisła) - *Betula pendula*, Jesion wyniosły - *Fraxinus excelsior*, Kasztanowiec zwyczajny (Kasztanowiec biały) - *Aesculus hippocastanum*, Lipa drobnolistna - *Tilia cordata* oraz Wiąz szypułkowy - *Ulmus laevis* (*Ulmus pedunculata*, *Ulmus effusa*).

Rys. 2 Formy ochrony przyrody i ich otuliny w gminie Rząśnia



Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

2.3 Położenie fizycznogeograficzne, rzeźba terenu i budowa geologiczna

Według regionalizacji Jerzego Kondrackiego obszar gminy Rząśnia znajduje się na granicy dwóch mezoregionów fizycznogeograficznych: Kotliny Szczercowskiej i Wysoczyzny Bełchatowskiej. Kotlina Szczercowska wchodzi w skład makroregionu Nizina

Południowowielkopolska, należącego do podprowincji Niziny Środkowopolskie. Wysoczyzna Bełchatowska wchodzi w skład makroregionu Wzniesienia Południowomazowieckie, należącego do podprowincji Niziny Środkowopolskie.

Charakterystykę rzeźby terenu gminy opracowano na podstawie Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski, w skali 1:50 000, Arkuszy: Szczerców, Brzeźnica Nowa i Osjaków wraz z objaśnieniami.

Powierzchnia terenu gminy jest nachylona ku północy i północnemu zachodowi tj. w kierunku Widawki.

Północna część gminy to fragment rozległej, równinnej Kotliny Szczercowskiej, leżący na wysokości 170 - 180 m n.p.m., gdzie głównymi akcentami rzeźby są doliny rzek Krasówki i Niecieczy - rozległe, o długich stokach, zatartych krawędziach i szerokich, najczęściej zatorfionych dnach.

W wyniku podjęcia eksploatacji węgla brunatnego z Pola Szczerców w ramach Kotliny Szczercowskiej wystąpiły w ostatnich latach znaczne przeobrażenia rzeźby terenu. W części północnej gminy z utworów nadkładu formowane jest zwałowisko zewnętrzne Szczerców, zaś w rejonie miejscowości Zabrzezie - Ściegna powstało wyrobisko górnicze Pole Szczerców (wykop udostępniający) złoża węgla brunatnego; przebudowie (przełożeniu) uległo też koryto rzeki Krasówki. Rzeźba terenu będzie na tym obszarze ulegać przekształceniom do czasu zakończenia eksploatacji wyrobiska Pola Szczerców oraz rekultywacji terenów pokopalnianych.

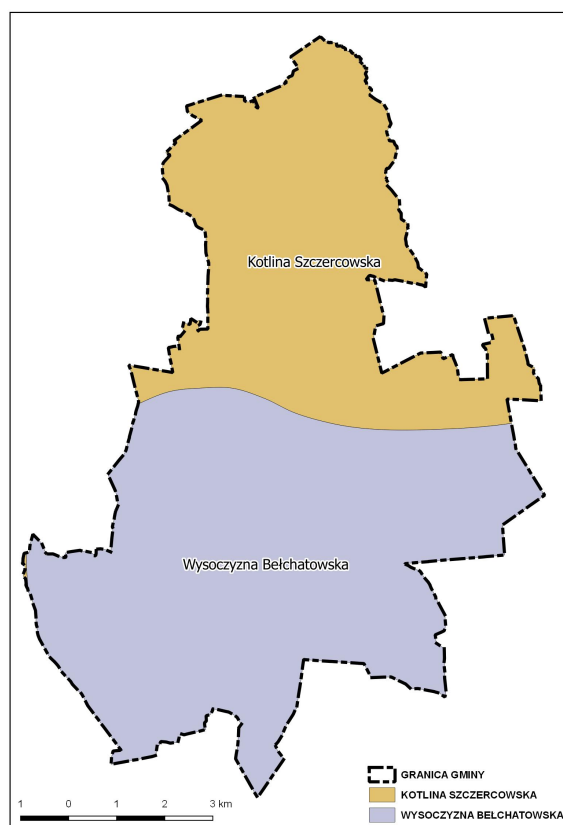
Południowa część gminy to fragment Wysoczyzny Bełchatowskiej, którą budują wzniesienia moreny czołowej (rejon Gawłowa i Białej). Rzeźbę urozmaica dolina Niecieczy i jej prawobrzeżnych dopływów, które są wąskie i dosyć głęboko wcięte w wysoczyznę. Od warstwy 180 m n.p.m., przebiegającej na północ od Kolonii Będków, teren wznosi się łagodnie ku południowi, osiągając największe wysokości w paśmie pagórków moreny czołowej, znajdujących się przy południowej granicy gminy. Przy południowo-wschodniej granicy gminy, w rejonie Rżewa, znajduje się najwyższy, w granicach gminy, punkt wysokościowy 237,60 m n.p.m. Różnica wysokości w granicach wysoczyzny wynosi ok. 57 m.

Charakterystykę geologiczną gminy opracowano na podstawie Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski oraz Mapy Hydrogeologicznej Polski, w skali 1:50 000, Arkuszy: Szczerców, Brzeźnica Nowa i Osjaków wraz z objaśnieniami.

Pod względem geologicznym teren gminy leży na pograniczu dwóch dużych jednostek strukturalnych: monokliny śląsko-krakowskiej i niecki szczecińsko-lódzko-miechowskiej.

W strukturach geologicznych znajdują się utwory jurajskie, kredowe, neogeńskie i czwartorzędowe. Najstarsze podłoże stanowią utwory mezozoiczne - jury i kredy, wykształcone w postaci wapieni, piaskowców marglistych i margli. Przez powierzchnię mezozoiczną biegną dwa uskoki, pomiędzy którymi powstało zapadlisko tektoniczne. Zachodni fragment rowu tektonicznego wchodzi na część terenu gminy. W rowie tektonicznym osadzone zostały utwory neogeńskie o dużej miąższości, w tym węgiel brunatny. Osady neogenu tworzą na mezozoicznej powierzchni pokrywę z piasków różnoziarnistych, iłów i mułków z wkładami węgla brunatnego lub glin zwietrzelinowych i rumoszków skalnych.

Na utworach neogeńskich spoczywa warstwa utworów czwartorzędowych, pochodząca ze zlodowaceń południowo-polskiego i środkowo-polskiego. Uwydatnia się ona szczególnie w postaci wzniesień moreny czołowej w rejonie Rżewa, Białej i Gołębienca. Osady czwartorzędu są głównie wykształcone w postaci piasków o różnej granulacji, glin zwałowych, utworów piaszczysto żwirowych i mułowatych. Miąższość osadów na terenie gminy jest zmienna. Największe miąższości osiągają utwory w części północnej, najmniejsze w części południowej. Minimalną miąższość osiągają utwory czwartorzędowe w rejonie Białej i Gawłowa, gdzie na stokach dolin rzecznych Niecieczy i jej dopływów odsłonięte zostały osady jury górnej. Najmłodsze osady holocenne budują dna współczesnych dolin i obniżen terenu. Osady te reprezentowane są głównie przez piaski, mułki i torfy. Z tego okresu pochodzą również piaski zwydmione, występujące w formie niewielkich pagórków wydmy w środkowej części gminy.



Źródło: opracowanie własne

2.4 Złoża kopalin

Na podstawie danych Systemu Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych Polski MIDAS, prowadzonego przez Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy, w gminie Rząśnia występują 2 udokumentowane złoża kopalin.

Tab. 1 Wykaz złóż kopalin w gminie Rząśnia

Lp.	Nr złoża	Nazwa złoża	Typ pozyskiwanych surowców	Powierzchnia złoża [ha]	Stan zagospodarowania
1	WB 465	Bełchatów - pole Szczerców	Węgle brunatne	1369,3	E
2	PC 2743	Kodrań	Piaski kwarcowe d/p cegły wapienno- piaskowej	75,575	P

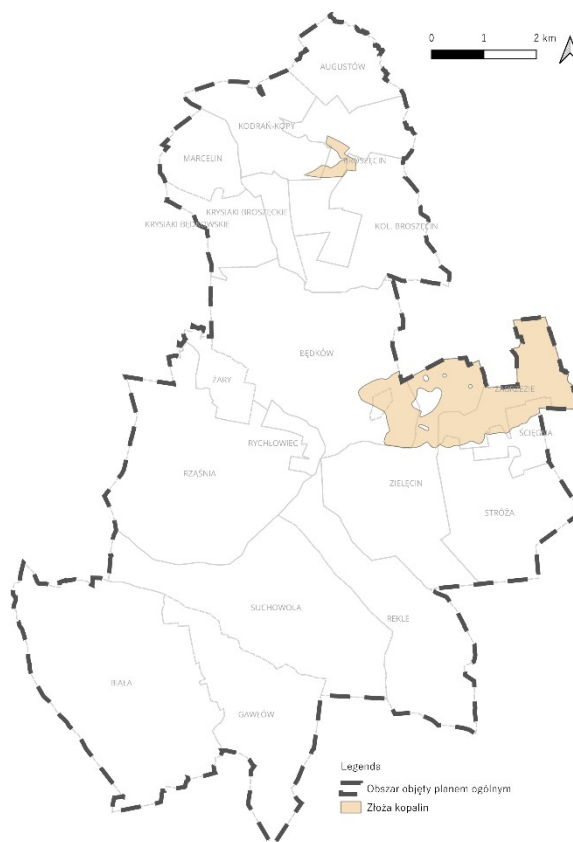
gdzie:

E - złożo eksploatawane,

P - złożo rozpoznane wstępnie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Państwowego Instytutu Geologiczno-Państwowego
Instytutu Badawczego

Rys. 4 Położenie udokumentowanych złóż kopalin w gminie Rząśnia



Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://midas-app.pgi.gov.pl/>

2.5 Gleby

Zróznicowanie typologiczne i gatunkowe gleb jest uwarunkowane wieloma czynnikami, do których zaliczyć należy: rodzaj skały macierzystej, klimat (mikroklimat), rzeźbę terenu (mikrorzeźbę), hydrosferę, organizmy roślinne i zwierzęce, działalność człowieka oraz długość okresu, w którym ten proces przebiegał (wiek gleby). O jej przynależności typologicznej może decydować cały zespół wymienionych składników glebotwórczych lub tylko jeden. Rodzaj gleby uzależniony jest od genezy skały macierzystej, na której powstała (np. utwory fluwiogłacjalne, eoliczne itd.), oraz od gatunku gleby - grupa granulometryczna (uziarnienie jakie wykazuje charakteryzowana gleba np.: piasek luźny, piasek gliniasty itd.).

Na terenie gminy Rząśnia zalegają gleby różnego pochodzenia i składu mineralnego, wśród których zdecydowanie przeważają gleby bielcowe, należące do żytnich kompleksów rolniczej przydatności. Negatywną cechą tych gleb jest słabe lub okresowe uwilgotnienie oraz ich stosunkowo duża kwasowość. Dominują gleby V i VI klasy bonitacyjnej.

2.6 Flora i fauna

Szata roślinna gminy Rzaśnia jest dość urozmaicona. Składa się na nią roślinność lasów, łąk, pastwisk oraz zespoły synantropijne, w tym: segetalne (związane z terenami upraw) i ruderalne (związane z przestrzeniami zurbanizowanymi).

Grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia zajmują obszar 1077 ha, stanowiąc 12,5% powierzchni gruntów w gminie. Wskaźnik lesistości gminy zmniejszył się po rozpoczęciu eksploatacji „Pola Szczerców” - na części lasów ulokowane zostało zwałowisko zewnętrzne nadkładu. Obecnie największe kompleksy lasów znajdują się w centralnej części gminy. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, w domieszcze występują brzoza i dąb oraz sporadycznie świerk i jodła. Tereny leśne w obrębie gminy, za wyjątkiem terenów związanych z funkcjonowaniem kopalni, zostały uznane za lasy o charakterze ochronnym. Przesuszenie gleb leśnych w następstwie odwodnienia powoduje największe szkody na siedliskach wilgotnych i w drzewostanach starszych klas wieku. Obok skutków oddziaływania leja depresji znaczny wpływ na stan sanitarny lasów wywierały emisje pochodzące z Elektrowni Bełchatów i Cementowni w Działoszynie.

Elementem ekosystemu nieleśnego na terenie gminy są zadrzewienia:

przywodne, ciągnące się wzdłuż cieków wodnych (wierzby, olsze, brzozy, kruszyna),
przydrożne, towarzyszące ciągom komunikacyjnym,

śródpolne, często porastające tereny nie użytkowane rolniczo i miedze (zarośla tarniny, dzikiej róży, jeżyny, derenia i pojedyncze drzewa).

Do cennych ekosystemów, związanych z nieleśnymi formacjami, zaliczyć należy również zespoły roślinności łąkowej, występujące w dolinach rzek, mniejszych cieków oraz w naturalnych obniżeniach terenu. Zbiorowiska te odznaczają się szczególnymi walorami przyrodniczymi, umożliwiając zachowanie dużej bioróżnorodności oraz pełniąc funkcje wodno- i glebochronne, hydrologiczne, klimatyczno-higieniczne i krajobrazowe. Specyficznymi walorami przyrodniczymi odznaczają się, występujące głównie w dolinach cieków, rzadziej w zagłębieniach bezodpływowych, zespoły roślinności szuwarowo-torfowiskowej. Stwarzają one dogodne warunki bytowania dla bogatego zespołu zwierząt, związanych ze środowiskiem wodno-błotnym.

Na całym omawianym obszarze grupą wykazującą silną ekspansję są rośliny synantropijne tj. związane z siedliskami stworzonymi przez człowieka (np. pola, ogrody, nieużytki, drogi, podwórza, śmietniki). Tereny użytkowane rolniczo (pola i sady) są

specyficznym typem biocenozy, charakteryzującym się z reguły znacznym uproszczeniem pod względem składu gatunkowego, w porównaniu z biocenozą naturalną.

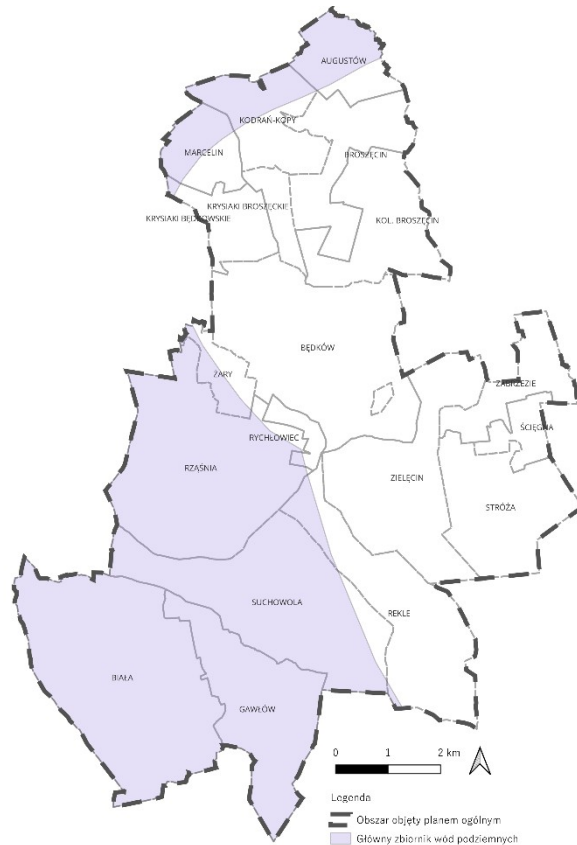
Występująca na terenie gminy fauna jest typowa dla strefy Polski Środkowej charakterystyczna dla ekotypów leśnych, łąkowych, polnych, odłogowanych wodnych i torfowiskowo - bagiennych. Poszczególne gatunki zwierząt związane są z określonymi ekosystemami krajobrazami, w tym: leśnym, dolinami rzecznyymi, zbiornikami wodnymi (sztucznymi i naturalnymi) oraz krajobrazem wiejsko-rolniczym. W faunie borów, zwłaszcza suchych, znaczny udział mają gatunki owadów, związanych pokarmowo z sosną (przy czym wiele z nich to znane szkodniki lasów). Występują tu również typowe dla Polski środkowej gatunki płazów (np. ropucha szara, kumak nizinny, traszka zwyczajna i grzebieniasta) i gadów (w tym: jaszczurka zwinka, która zasiedla suche i nasłonecznione okrajki borów, padalec, żmija zygzakowata, a na terenach wilgotnych zaskroniec). Fauna ssaków jest bardzo zróżnicowana, występują tu bowiem zarówno duże parzystokopytne, jak i drobne ssaki. Dość pospolicie spotyka się tu sarny i dziki, jakkolwiek ich stan liczebny jest trudny do ustalenia. Z rzędu ssaków owadożernych występuje: jeż, kret, ryjówka, a wśród gryzoni można spotkać: bobry, nornice rude, myszy leśne, myszy zaroślowe i wiewiórki rude.

2.7 Warunki hydrogeologiczne

Jednolite części wód podziemnych obejmują wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiających pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych. Omawiane obszary zlokalizowane są w ramach jednolitej części wód podziemnych Nr 83 oraz Nr 82.

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry charakteryzuje się ona słabym stanem ilościowym oraz dobrym stanem chemicznym. Jest ona zagrożona nieosiągnięciem zakładanych celów środowiskowych. Obszar objęty opracowaniem znajduje się częściowo w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 326 - Częstochowa (E). Dla tego GZWP nie został opracowany plan ochrony oraz ani nie obowiązują żadne ograniczenia.

Rys. 5 Położenie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych w Rzęśni



Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>

2.8 Sieć hydrograficzna

Obszary objęte projektem planu znajdują się w zasięgu następujących JCWP:

- Wierznica - krajowy kod to RW600010181789. Jest to potok lub strumień nizinny piaszczysty;
- Krasowa - krajowy kod to RW60001518269. Jest to potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk;
- Nieciecz - krajowy kod to PLRW6000171829299. Jest to potok nizinny piaszczysty;

Obszary objęte projektem planu znajdują się w zasięgu następujących JCWPd:

- Obszar dorzecza Odry - krajowy kod to GW600082;
- Obszar dorzecza Odry - krajowy kod to GW600083.

2.9 Zabytki objęte formami ochrony lub ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej

Na podstawie informacji uzyskanych od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na terenie gminy Rzęśnia występuje sześć obiektów wpisanych do rejestru zabytków w miejscowości Biała, Stróża oraz Rzęśnia. W Wojewódzkiej Ewidencji zabytków widnieje 9

zabytków nieruchomych - 7 w miejscowości Rząśnia oraz 2 w miejscowości Kolonia Zawady. Wójt Gminy Rząśnia zarządzeniem nr 21/2023 z dnia 10 marca 2023 roku i nr 93/2025 z dnia 1 lipca 2025 roku przyjął Gminną Ewidencję Zabytków dla gminy Rząśnia. Ujęte zostały w niej 44 zabytki.

Tab. 2 Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków w gminie Rząśnia (stan na 29.08.2025 r.)

Lp.	Nazwa zabytku	Miejscowość	Datowanie	Nr rejestru
1	Kościół par. p.w. św. Jana Chrzciciela	Biała	26.05.1967	1890
2	Pozostałości dworu obronnego (na terenie szkoły podstawowej)	Biała	07.01.1960	988-XVI-4
3	Kaplica rzymskokatolicka	Biała	21.04.2017	A/349
4	Kościół par. p.w. św. Kazimierza i Józefa	Stróża	31.08.1967	252
5	Pałac	Stróża	27.05.1946	348-X-44
6	Cmentarz parafialny rzymskokatolicki (układ przestrzenny - kwatery i alejki cmentarza), starodrzew, mur cmentarny z bramą wejściową, kaplica cmentarna	Rząśnia	10.11.2011	A/117

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Łodzi

Tab. 3 Wykaz zabytków ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków w gminie Rząśnia (stan na 24.03.2026 r.)

Lp.	Nazwa zabytku	Miejscowość	Adres
1	Park	Biała	Biała 5
2	Historyczny układ przestrzenny	Rząśnia	
3	Kościół parafialny rzymsko-katolicki p.w. św. Macieja Apostoła	Rząśnia	ul. Kościuszki 18
4	Plebania	Rząśnia	ul. Kościuszki 18
5	Cmentarz rzymsko-katolicki	Stróża	
6	Park	Stróża	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Łodzi

Tab. 4 Wykaz zabytków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków w gminie Rząśnia (stan na 24.03.2026 r.)

Lp.	Nazwa zabytku	Miejscowość	Adres	Datowanie
1	Kapliczka rz.-kat.	Augustów		1936
2	Zespół dworski, park	Biała	Biała 4	park ok. XV w dwór XIX w
3	Kapliczka św. Józefa	Rząśnia	Kościuszki	ok. XIX w.
4	Kościół parafialnego p.w. św. Macieja	Rząśnia	Kościuszki	1862-1866
5	Brama z ogrodzeniem, przy kościele	Rząśnia	Kościuszki	1912
6	Organistówka	Rząśnia	Kościuszki 18	1905

7	Plebania	Rząśnia	Kościuszki 18	1914
8	Cmentarz przykościelny	Rząśnia	Kościuszki	ok. XIX w.
9	Park	Stróża	Stróża 41	XVII w.
10	Cmentarz przykościelny	Stróża		XVII/XVIII w.
11	Cmentarz parafialny	Stróża		ok. XVII w
12	Układ przestrzenny	Rząśnia		1357
13	Układ przestrzenny	Stróża		1386

Źródło: opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Rząśnia przyjętej
zarządzeniem nr 54/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku Wójta Gminy Rząśnia

W gminie Rząśnia występuje 219 stanowisk archeologicznych.

Tab. 5 Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do ewidencji zabytków w gminie Rząśnia
(stan na 24.03.2026 r.)

Lp.	Nr Obszaru	Miejscowość	Datowanie	Funkcja	Kultura
1	076-048	Augustów	epoka kamienia	ślad osadniczy	nieznana
2	076-048	Augustów	nowożytność	ślad osadniczy	nie dotyczy
3	076-048	Augustów	średniowiecze	ślad osadniczy	nie dotyczy
4	076-048	Augustów	epoka kamienia	ślad osadniczy	nieznana
5	076-048	Augustów	nowożytność	ślad osadniczy	nie dotyczy
6	076-048	Augustów	średniowiecze	ślad osadniczy	nie dotyczy
7	077-048	Będków	epoka kamienia	obozowisko	inna
8	077-048	Będków	epoka kamienia	osada	kultura amfor kulistych
9	077-048	Będków	pradzieje	cmentarzysko	nie dotyczy
10	077-048	Będków	epoka kamienia	obozowisko	kultura pucharów lejkowatych
11	077-048	Będków	epoka kamienia	ślad osadniczy	inna
12	077-048	Będków	średniowiecze	punkt osadniczy	nie dotyczy
13	077-048	Będków	epoka kamienia	obozowisko	inna
14	078-047	Biała	nowożytność	osada	nie dotyczy
15	078-047	Biała	nowożytność	osada	nie dotyczy
16	078-047	Biała	nowożytność	osada	nie dotyczy
17	078-047	Biała	nowożytność	osada	nie dotyczy
18	078-047	Biała	nowożytność	osada	nie dotyczy
19	078-047	Biała	epoka brązu	osada	kultura łużycka
20	078-047	Biała	nowożytność	osada	nie dotyczy
21	078-047	Biała	epoka kamienia	ślad osadniczy	inna
22	078-047	Biała	nowożytność	osada	nie dotyczy
23	078-047	Biała	nowożytność	osada	nie dotyczy

24	078-048	Biała	średniowiecze	osada	nie dotyczy
25	078-047	Biała	nowożytność	osada	nie dotyczy
26	078-047	Biała	epoka brązu	śląd osadniczy	kultura łużycka
27	078-047	Biała	nowożytność	osada	nie dotyczy
28	078-047	Biała	epoka brązu	osada	kultura łużycka
29	078-047	Biała	nowożytność	osada	nie dotyczy
30	078-048	Biała	epoka brązu	obozowisko	kultura łużycka
31	078-047	Biała	epoka brązu	śląd osadniczy	kultura łużycka
32	078-048	Biała	nowożytność	osada	nie dotyczy
33	078-048	Biała	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
34	078-047	Biała	epoka kamienia	śląd osadniczy	inna
35	078-048	Biała	epoka brązu	osada	kultura łużycka
36	078-048	Biała	epoka kamienia	punkt osadniczy	inna
37	079-047	Biała	epoka żelaza	osada	kultura przeworska
38	079-047	Biała	nowożytność	śląd osadniczy	nie dotyczy
39	079-047	Biała	epoka brązu	śląd osadniczy	kultura łużycka
40	079-047	Biała	pradzieje	śląd osadniczy	nie dotyczy
41	079-047	Biała	epoka kamienia	obozowisko	nieznana
42	079-047	Biała	epoka brązu	śląd osadniczy	kultura łużycka
43	079-047	Biała	epoka kamienia	śląd osadniczy	nieznana
44	079-047	Biała	epoka brązu	śląd osadniczy	inna
45	079-047	Biała	epoka brązu	osada	kultura łużycka
46	079-047	Biała	epoka brązu	śląd osadniczy	kultura łużycka
47	079-048	Biała	epoka brązu	osada	kultura łużycka
48	079-048	Biała	epoka brązu	osada	kultura łużycka
49	079-048	Biała	epoka brązu	osada	kultura łużycka
50	079-048	Biała	średniowiecze	śląd osadniczy	nie dotyczy
51	079-048	Biała	epoka żelaza	osada	kultura przeworska
52	079-048	Biała	epoka żelaza	osada	kultura przeworska
53	079-048	Biała	epoka brązu	osada	kultura łużycka
54	079-048	Biała	epoka brązu	osada	kultura łużycka
55	078-048	Biała	epoka brązu	osada	kultura łużycka
56	078-047	Biała	epoka brązu	śląd osadniczy	kultura łużycka
57	079-048	Biała	epoka kamienia	śląd osadniczy	nieznana
58	079-048	Biała	epoka żelaza	osada	kultura przeworska

59	076-048	Broszęcin	epoka brązu	obozowisko	kultura łużycka
60	076-048	Broszęcin	epoka brązu	obozowisko	kultura łużycka
61	076-048	Broszęcin	nowożytność	osada	nie dotyczy
62	076-048	Broszęcin	nowożytność	osada	nie dotyczy
63	076-048	Broszęcin	nowożytność	osada	nie dotyczy
64	076-048	Broszęcin	epoka kamienia	śląd osadniczy	nieznana
65	076-048	Broszęcin	nowożytność	osada	nie dotyczy
66	076-048	Broszęcin	nowożytność	osada	nie dotyczy
67	076-048	Broszęcin	epoka brązu	obozowisko	kultura łużycka
68	076-048	Broszęcin	epoka brązu	obozowisko	kultura łużycka
69	076-048	Broszęcin	nowożytność	osada	nie dotyczy
70	076-048	Broszęcin	nowożytność	osada	nie dotyczy
71	076-048	Broszęcin	nowożytność	osada	nie dotyczy
72	076-048	Broszęcin	nowożytność	osada	nie dotyczy
73	076-048	Broszęcin	nowożytność	osada	nie dotyczy
74	076-048	Broszęcin	nowożytność	osada	nie dotyczy
75	076-048	Broszęcin	nowożytność	osada	nie dotyczy
76	078-048	Gawłów	nowożytność	osada	nie dotyczy
77	078-048	Gawłów	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
78	078-048	Gawłów	nowożytność	osada	nie dotyczy
79	078-048	Gawłów	nowożytność	osada	nie dotyczy
80	079-048	Gawłów	średniowiecze	śląd osadniczy	nie dotyczy
81	079-048	Gawłów	pradzieje	śląd osadniczy	nie dotyczy
82	079-048	Gawłów	epoka brązu	osada	kultura łużycka
83	079-048	Gawłów	epoka kamienia	śląd osadniczy	nieznana
84	079-048	Gawłów	średniowiecze	śląd osadniczy	nie dotyczy
85	079-048	Gawłów	epoka kamienia	śląd osadniczy	nieznana
86	079-048	Gawłów	epoka kamienia	śląd osadniczy	nieznana
87	079-048	Gawłów	epoka kamienia	śląd osadniczy	nieznana
88	079-048	Gawłów	epoka brązu	osada	kultura łużycka
89	079-048	Gawłów	pradzieje	śląd osadniczy	nie dotyczy
90	079-048	Gawłów	epoka żelaza	osada	kultura przeworska
91	079-048	Gawłów	epoka brązu	osada	kultura łużycka
92	079-048	Gawłów	epoka brązu	osada	kultura łużycka
93	079-048	Gawłów	pradzieje	śląd osadniczy	nie dotyczy

94	079-048	Gawłów	epoka kamienia	śląd osadniczy	nieznana
95	077-048	Kodrań	epoka brązu	osada	kultura łużycka
96	076-048	Kodrań	epoka kamienia	punkt osadniczy	nieznana
97	076-048	Kodrań	nowożytność	osada	nie dotyczy
98	076-048	Kodrań	epoka brązu	osada	kultura łużycka
99	076-048	Kodrań	epoka kamienia	punkt osadniczy	nieznana
100	076-048	Kodrań	nowożytność	osada	nie dotyczy
101	076-048	Kodrań	epoka brązu	osada	kultura łużycka
102	077-048	Kolonia Broszęcín	epoka brązu	obozowisko	kultura łużycka
103	077-048	Kolonia Broszęcín	epoka kamienia	osada	inna
104	077-048	Kolonia Broszęcín	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
105	077-048	Kolonia Broszęcín	epoka kamienia	śląd osadniczy	kultura ceramiki sznurowej
106	077-048	Kolonia Broszęcín	epoka brązu	osada	kultura łużycka
107	077-048	Kolonia Broszęcín	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
108	077-048	Kolonia Broszęcín	epoka brązu	osada	kultura łużycka
109	077-048	Kolonia Broszęcín	epoka brązu	cmentarzysko ciałopalne	kultura łużycka
110	077-048	Kolonia Broszęcín	epoka żelaza	cmentarzysko ciałopalne	kultura grobów kloszowych
111	077-048	Kolonia Broszęcín	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
112	077-048	Kolonia Broszęcín	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
113	077-048	Kolonia Broszęcín	epoka brązu	obozowisko	kultura łużycka
114	077-048	Kolonia Broszęcín	nowożytność	osada	nie dotyczy
115	077-048	Kolonia Broszęcín	epoka kamienia	punkt osadniczy	kultura pucharów lejkowatych
116	077-048	Kolonia Broszęcín	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
117	077-048	Krysiaki	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
118	077-048	Krysiaki	epoka brązu	obozowisko	kultura łużycka
119	077-048	Krysiaki	epoka kamienia	obozowisko	inna
120	077-048	Krysiaki	epoka kamienia	obozowisko	inna
121	077-048	Krysiaki	epoka kamienia	punkt osadniczy	inna
122	077-048	Krysiaki	nowożytność	osada	nie dotyczy
123	077-048	Krysiaki	epoka kamienia	punkt osadniczy	inna
124	077-048	Krysiaki	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
125	077-048	Krysiaki	epoka kamienia	śląd osadniczy	inna
126	077-048	Krysiaki	średniowiecze	punkt osadniczy	nie dotyczy
127	077-048	Zary	epoka kamienia	osada	kultura pucharów lejkowatych
128	077-048	Zary	nowożytność	dwór	nie dotyczy

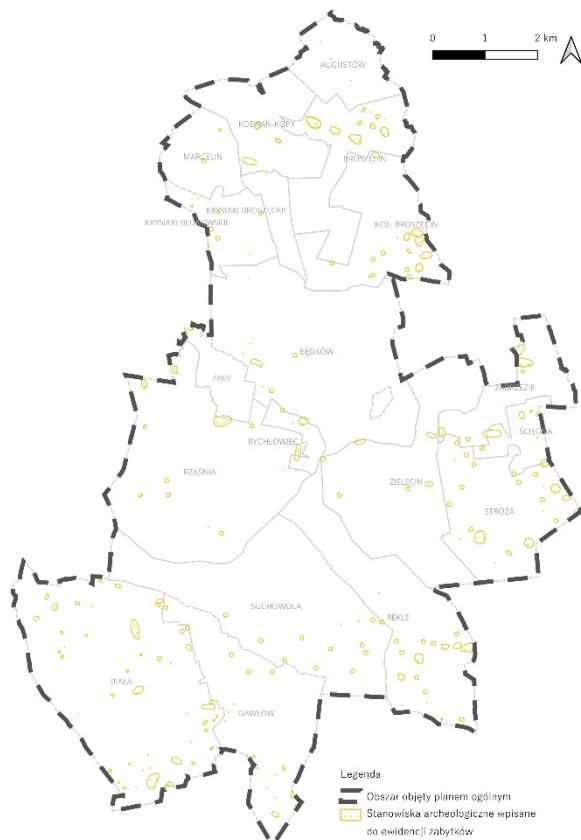
129	077-048	Ścięgna	epoka brązu	osada	kultura łużycka
130	078-048	Ścięgna	epoka brązu	osada	kultura łużycka
131	078-048	Ścięgna	nowożytność	osada	nie dotyczy
132	077-048	Ścięgna	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
133	078-048	Ścięgna	epoka kamienia	obozowisko	inna
134	078-049	Ścięgna	epoka brązu	obozowisko	kultura łużycka
135	078-049	Ścięgna	nowożytność	osada	nie dotyczy
136	077-049	Ścięgna	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
137	076-048	Marcelin	epoka kamienia	ślad osadniczy	nieznana
138	077-048	Marcelin	epoka kamienia	osada	kultura pucharów lejkowatych
139	078-048	Rekle	epoka brązu	osada	kultura łużycka
140	078-048	Rekle	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
141	078-048	Rekle	epoka brązu	osada	kultura łużycka
142	078-048	Rekle	nowożytność	osada	nie dotyczy
143	078-048	Rekle	nowożytność	osada	nie dotyczy
144	078-048	Rekle	epoka brązu	osada	kultura łużycka
145	078-048	Rekle	epoka kamienia	ślad osadniczy	inna
146	078-048	Rekle	nowożytność	osada	nie dotyczy
147	078-048	Rekle	nowożytność	osada	nie dotyczy
148	078-048	Rekle	nowożytność	osada	nie dotyczy
149	078-048	Rekle	nowożytność	osada	nie dotyczy
150	078-048	Rekle	nowożytność	osada	nie dotyczy
151	079-048	Rekle	epoka kamienia	ślad osadniczy	nieznana
152	079-048	Rekle	średniowiecze	ślad osadniczy	nie dotyczy
153	079-048	Rekle	średniowiecze	osada	nie dotyczy
154	079-048	Rekle	epoka żelaza	osada	kultura przeworska
155	077-048	Rząśnia	epoka kamienia	osada	kultura pucharów lejkowatych
156	077-048	Rząśnia	epoka brązu	obozowisko	kultura łużycka
157	077-048	Rząśnia	epoka kamienia	miejsce produkcji	inna
158	077-048	Rząśnia	epoka brązu	osada	kultura łużycka
159	077-048	Rząśnia	epoka kamienia	osada	kultura amfor kulistych
160	078-047	Rząśnia	nowożytność	osada	nie dotyczy
161	078-048	Rząśnia	nowożytność	ślad osadniczy	nie dotyczy
162	078-048	Rząśnia	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
163	078-048	Rząśnia	pradzieje	obozowisko	nie dotyczy

164	078-048	Rząśnia	nowożytność	osada	nie dotyczy
165	078-048	Rząśnia	nowożytność	osada	nie dotyczy
166	078-048	Rząśnia	epoka brązu	obozowisko	kultura łużycka
167	077-047	Rząśnia	nowożytność	osada	nie dotyczy
168	077-047	Rząśnia	nowożytność	osada	nie dotyczy
169	078-048	Rząśnia	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
170	078-048	Stróża	średniowiecze	punkt osadniczy	nie dotyczy
171	078-048	Stróża	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
172	078-048	Stróża	epoka brązu	cmentarzysko ciałopalne	kultura łużycka
173	078-048	Stróża	nowożytność	osada	nie dotyczy
174	078-048	Stróża	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
175	078-048	Stróża	nieznana	punkt osadniczy	nieznana
176	078-048	Stróża	epoka żelaza	cmentarzysko ciałopalne	kultura przeworska
177	078-048	Stróża	epoka brązu	cmentarzysko ciałopalne	kultura łużycka
178	078-048	Stróża	epoka kamienia	obozowisko	inna
179	078-048	Stróża	epoka kamienia	obozowisko	inna
180	078-048	Stróża	epoka brązu	obozowisko	kultura łużycka
181	078-049	Stróża	epoka żelaza	punkt osadniczy	kultura przeworska
182	078-049	Stróża	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
183	078-049	Stróża	epoka brązu	osada	kultura łużycka
184	078-049	Stróża	epoka żelaza	punkt osadniczy	kultura łużycka
185	078-049	Stróża	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
186	078-049	Stróża	nowożytność	osada	nie dotyczy
187	078-049	Stróża	nowożytność	osada	nie dotyczy
188	078-048	Stróża	epoka brązu	osada	kultura łużycka
189	078-049	Stróża	nowożytność	osada	nie dotyczy
190	078-048	Suchowola	epoka brązu	cmentarzysko ciałopalne	kultura łużycka
191	078-048	Suchowola	epoka brązu	cmentarzysko ciałopalne	kultura łużycka
192	078-048	Suchowola	epoka brązu	obozowisko	kultura łużycka
193	078-048	Suchowola	średniowiecze	osada	nie dotyczy
194	078-048	Suchowola	epoka brązu	osada	kultura łużycka
195	078-048	Suchowola	nowożytność	ślad osadniczy	nie dotyczy
196	078-048	Suchowola	epoka żelaza	obozowisko	kultura łużycka
197	078-048	Suchowola	nowożytność	punkt osadniczy	nie dotyczy
198	078-048	Suchowola	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka

199	078-048	Suchowola	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
200	078-048	Suchowola	epoka brązu	obozowisko	kultura łużycka
201	078-048	Suchowola	epoka brązu	cmentarzysko ciałopalne	kultura łużycka
202	078-048	Suchowola	nowożytność	osada	nie dotyczy
203	078-048	Suchowola	epoka brązu	obozowisko	kultura łużycka
204	077-048	Zabrzezie	epoka brązu	osada	kultura łużycka
205	077-048	Zabrzezie	epoka kamienia	obozowisko	kultura pucharów lejkowatych
206	078-048	Zabrzezie	epoka brązu	cmentarzysko ciałopalne	kultura łużycka
207	077-048	Zabrzezie	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
208	078-048	Zabrzezie	epoka żelaza	osada	kultura łużycka
209	077-048	Zabrzezie	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
210	077-048	Zabrzezie	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
211	078-048	Zabrzezie	epoka brązu	osada	kultura łużycka
212	078-048	Zielęcin	średniowiecze	punkt osadniczy	nie dotyczy
213	078-048	Zielęcin	nowożytność	osada	nie dotyczy
214	078-048	Zielęcin	epoka brązu	osada	kultura łużycka
215	078-048	Zielęcin	nowożytność	osada	nie dotyczy
216	078-048	Zielęcin	epoka brązu	punkt osadniczy	kultura łużycka
217	078-048	Zielęcin	epoka kamienia	śląd osadniczy	inna
218	078-048	Zielęcin	epoka brązu	cmentarzysko ciałopalne	kultura łużycka
219	076-048	Augustów	epoka kamienia	śląd osadniczy	nieznana

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z <https://zabytek.pl/pl/>

Rys. 6 Położenie stanowisk archeologicznych w gminie Rzaśnia



Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://mapy.zabytek.gov.pl/nid/>

2.10 Warunki klimatyczne

Położenie fizyczno - geograficzne gminy powoduje, że nad jego obszar napływają różnorodne masy powietrzne. Dominują tutaj masy powietrza polarno - morskiego i polarno - kontynentalnego. Obszar gminy znajduje się w zasięgu klimatu typowego dla środkowej Polski, w strefie klimatu umiarkowanego. Cechuje go wielka zmienność elementów meteorologicznych w czasie oraz małe zróżnicowanie w przestrzeni. Te cechy klimatu pozwalają zaliczyć omawiany teren do XVII Regionu Klimatycznego Środkowopolskiego (Woś, 1998 r.). Położenie gminy na granicy terenów nizinnych i wyżynnych sprawia, że stosunkowo nieduże wzniesienia nie stanowią przeszkody dla przepływu mas powietrza różnego pochodzenia, co jest przyczyną dużej zmienności warunków pogodowych. Klimat na tym obszarze jest kształtowany przez przeważającą w ciągu roku, równoleżnikową cyrkulację mas powietrza.

Główne elementy klimatyczne kształtują się następująco:

- przeważają zdecydowanie zachodnie i południowo zachodnie kierunki wiatru, najrzadziej występują wiatry z kierunku północnego i północno - wschodniego. Według „Oceny oddziaływania projektowanej Odkrywki Szczerców” ilość wiatrów z

sektora zachodniego wynosi 47,4% najmniejszy jest udział wiatrów z sektora północnego i północno - wschodniego. W chłodnej porze roku przeważa kierunek południowo - zachodni, od lipca do października zachodni i północno zachodni. Maksymalne prędkości występują najczęściej zimą i wiosną,

- średnie zachmurzenie nie wykazuje większego zróżnicowania: w przebiegu rocznym największe średnie miesięczne zachmurzenie przypada na listopad i grudzień i waha się od 7,8 do 8,1, najmniejsze wynoszące 5,54-5,6 jest notowanie we wrześniu,
- średnia roczna temperatura powietrza nie odbiega od temperatur Polski środkowej i wynosi ok. 7,8°C, natomiast średnie temperatury najchłodniejszych miesięcy są zbliżone do temperatur występujących na wyżynach Polski południowej. Najchłodniejszym miesiącem jest luty ze średnią temperaturą poniżej 3°C. Średnie temperatury najcieplejszego miesiąca, a więc lipca zawierają się w granicach od 17,8°C do 18,2 °C. Można przyjąć, że długość okresy wegetacyjnego trwa ok. 213 dni. Rozpoczyna się średnio 5 kwietnia i trwa do 4 listopada,
- roczna suma opadów zawiera się w przedziale 550 - 600 mm, najwyższe sumy opadów występują opadów występują głównie w okresie letnim kształtując się na poziomie 77-79 mm, zaś najniższe w lutym i wynoszą ok. 24 mm. Opady występują przeciętnie w 156 dni w roku.

Tereny o korzystnych warunkach (dobre i przeciętne warunki solarne, termiczne i wilgotnościowe oraz bardzo dobre warunki przewietrzania terenu), przeważające na terenie gminy, związane są z płaską powierzchnią wysoczyzny.

Doliny i obniżenia odznaczają się najmniej korzystnymi warunkami klimatycznymi. Charakterystyczne są dla nich niekorzystne warunki termiczne, wilgotnościowe, związane z częstym występowaniem inwersji termicznej i stagnacji chłodnego, wilgotnego powietrza. Ponadto z uwagi na zwiększoną częstotliwość występowania mgieł odznaczają się gorszymi warunkami solarnymi. Wzrasta tu prawdopodobieństwo występowania przygruntowych przymrozków. Nie wskazana jest więc na tych terenach lokalizacja zabudowy, za wyjątkiem budowli związanych z gospodarką wodną. Nie należy wprowadzać barier utrudniających swobodny odpływ powietrza, a w już istniejących zaporach należy tworzyć prześwity umożliwiające jego odpływ.

Szczególnymi warunkami klimatycznymi odznaczają się obszary leśne, które modyfikują klimat lokalny, wpływając na warunki solarne (zacienienie), wietrzne, termiczne (łagodzenie dobowych ekstremów temperatury w jego obrębie) i wilgotnościowe (wzrost wilgotności względnej). Mikroklimat terenów leśnych działa szczególnie dobroczynnie na

organizm człowieka, stąd obszary te powinny być wykorzystywane przede wszystkim na cele rekreacyjno-wypoczynkowe o zróżnicowanym stopniu penetracji, w zależności od warunków odpornościowych wnętrza lasu. Kompleksy leśne wpływają w znacznym stopniu na warunki klimatyczne terenów bezpośrednio do nich przylegających, podnosząc ich walory zdrowotne i krajobrazowe, lecz jednocześnie pogarszając warunki wentylacji.

2.11 Problematyka ochrony środowiska

W gminie Rzęśnia występują istotne wyzwania związane z ochroną środowiska oraz organizacją infrastruktury komunalnej. Jednym z kluczowych problemów jest brak infrastruktury gazowej - na terenie gminy nie funkcjonują linie przesyłowe gazu, co ogranicza możliwości wykorzystania bardziej ekologicznych źródeł energii. W przyszłości planowany jest jednak rozwój sieci gazowniczej, obejmujący budowę sieci dystrybucyjnej wraz z przyłączami oraz stacji redukcyjno-pomiarowej, co może znacząco poprawić sytuację w tym zakresie. Istotnym zagadnieniem pozostaje również brak zorganizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło. Mieszkańcy korzystają głównie z indywidualnych źródeł ogrzewania, co jeszcze do niedawna wiązało się z powszechnym wykorzystaniem przestarzałych pieców węglowych. W ostatnich latach zauważalna jest jednak poprawa - znaczna liczba tych urządzeń została wymieniona na bardziej ekologiczne rozwiązania. Mimo to konieczna jest dalsza modernizacja systemów grzewczych oraz stopniowe wdrażanie odnawialnych źródeł energii, co pozwoli ograniczyć emisję zanieczyszczeń do atmosfery i poprawić jakość powietrza. Kolejnym ważnym obszarem jest gospodarka odpadami, której głównym celem jest minimalizacja negatywnego wpływu odpadów na środowisko oraz zwiększenie poziomu ich ponownego wykorzystania. W tym zakresie podejmowane są działania obejmujące rozwój selektywnej zbiórki odpadów, wdrażanie przydomowych metod kompostowania odpadów biodegradowalnych oraz organizację systemów zbierania odpadów wielkogabarytowych i budowlanych. Istotne znaczenie ma także wprowadzanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów oraz prowadzenie działań edukacyjnych wśród mieszkańców. Dążenie do objęcia wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem zbiórki odpadów ma kluczowe znaczenie dla ograniczenia zjawiska nielegalnego składowania odpadów, w tym powstawania tzw. „dzikich wysypisk”. W związku z tym konieczne jest zarówno rozwijanie infrastruktury w tym zakresie, jak i egzekwowanie przepisów poprzez podejmowanie działań kontrolnych i sankcyjnych wobec podmiotów naruszających zasady gospodarowania odpadami. Na terenie gminy Rzęśnia promieniowanie elektromagnetyczne związane jest przede wszystkim z funkcjonowaniem infrastruktury elektroenergetycznej. Podstawowe

źródło zasilania gminy w energię elektryczną stanowią stacje 110/15 kV zlokalizowane poza jej obszarem, które są powiązane z gminą poprzez system linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia (110 kV). Dystrybucja energii elektrycznej na terenie gminy odbywa się za pośrednictwem sieci średniego napięcia (15 kV), stacji transformatorowo-rozdzielczych 15/0,4 kV oraz sieci niskiego napięcia, co zapewnia stabilne dostawy energii dla mieszkańców i odbiorców gospodarczych. Obecny system elektroenergetyczny zaspokaja zarówno bieżące, jak i perspektywiczne potrzeby gminy, przy założeniu umiarkowanego wzrostu zapotrzebowania na energię. Występowanie promieniowania elektromagnetycznego koncentruje się głównie wzdłuż przebiegu linii elektroenergetycznych. W przypadku linii wysokiego napięcia (110 kV) potencjalne oddziaływanie ogranicza się do pasów technologicznych o szerokości około 36 m, natomiast dla linii średniego napięcia (15 kV) strefa potencjalnego oddziaływania wynosi około 15 m. W obrębie tych korytarzy ochronnych mogą występować podwyższone wartości pól elektromagnetycznych, jednak poza nimi ich poziom nie stanowi istotnego zagrożenia dla zdrowia ludzi oraz środowiska.

3. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH

Ocena uwarunkowań środowiska przyrodniczego, warunków sanitarno-zdrowotnych oraz walorów krajobrazowych obszaru opracowania pozwala na dokonanie diagnozy jego obecnego oraz potencjalnego stanu, jak również możliwości dalszego funkcjonowania. W warunkach naturalnych środowisko przyrodnicze tworzy układ wzajemnie ze sobą powiązanych i wpływających na siebie elementów abiotycznych i biotycznych. Wszelka działalność człowieka powoduje zmiany w pierwotnym stanie równowagi. Przekształceniom i degradacji na skutek antropopresji podlegają poszczególne elementy środowiska, przy czym zmiana jednego wywołuje zaburzenia równowagi w całym układzie, co oddziałuje na pozostałe elementy. Poszczególne komponenty środowiska odznaczają się zróżnicowaną wrażliwością na procesy degradujące, przez co ich stan i możliwości funkcjonowania są również odmienne.

3.1 Zagrożenia atmosfery

Rodzaje źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy można podzielić na:

- emisję powierzchniową (pochodzącą z energetycznego spalania paliw oraz przemysłowych procesów technologicznych),
- emisję liniową (komunikacyjną, pochodzącą głównie z transportu samochodowego),
- emisję z rolnictwa pochodzącą z upraw i hodowli zwierząt.

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy Rząśnia jest elektrownia Bełchatów, wytwarzająca prąd w procesach spalania węgla brunatnego, będąca największym w kraju producentem energii elektrycznej. Zgodnie z Raportem o stanie środowiska w województwie łódzkim na podstawie badań przeprowadzonych w Ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2017 r. udział emisji z Elektrowni w ogólnej emisji punktowej z terenu województwa w 2017 r. wynosił: 86% w przypadku SO₂, 78% w przypadku NO₂, 69% w przypadku CO i 30% w przypadku pyłu. W porównaniu z rokiem poprzednim 2016 udział ten wzrósł; najwięcej w wypadku dwutlenku siarki - o ok. 10%. Było to skutkiem nie tylko większej emisji zanieczyszczeń z Elektrowni (głównie SO₂ - o ok. 9 tys. ton), ale także redukcji emisji z innych ważnych źródeł punktowych w województwie. Zdając sobie sprawę z zagrożeń, jakie elektrownia stanowi dla środowiska, podejmowane są działania mające na celu zmniejszenia jej negatywnego oddziaływania; w ostatnich latach systematycznie rozbudowywany jest system monitoringu zanieczyszczeń (na wszystkich 13 blokach), który regularnie kontroluje emisję spalin. Kotły elektrowni zostały wyposażone w elektrofiltry, których zadaniem jest zatrzymywanie pyłów występujących w spalinach.

Źródłem emisji gazów i pyłów (o znacznie mniejszej skali) jest także kopalnia węgla brunatnego, wraz z całym zapleczem technologicznym. Emisje powstają w czasie eksploatacji, zwałowania nadkładu, ruchu środków transportu oraz konserwacji urządzeń w wyrobisku i powodują lokalny wzrost zanieczyszczeń na terenach bezpośrednio do nich przyległych. Zgodnie z Raportem o stanie środowiska w województwie łódzkim na podstawie badań przeprowadzonych w Ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2017 r. emisja pyłu PM₁₀ z terenów kopalni odkrywkowych i hałd w województwie łódzkim, w związku z funkcjonowaniem odkrywek „Bełchatów” i „Szczerców”, wynosiła ok. 3500 Mg.

Zagrożeniem dla jakości powietrza jest także emisja zanieczyszczeń z lokalnego transportu samochodowego oraz zanieczyszczenia pochodzące z tzw. „niskiej emisji”, czyli emisji pyłów i szkodliwych gazów z domowych pieców grzewczych, w których spalanie węgla odbywa się w nieefektywny sposób.

Na terenie gminy brak jest zakładów przemysłowych uciążliwych dla środowiska pod względem emisji zanieczyszczeń do powietrza. Pewnym zagrożeniem dla jakości powietrza jest emisja zanieczyszczeń z lokalnego transportu samochodowego oraz

zanieczyszczenia pochodzące z tzw. „niskiej emisji”, czyli emisji pyłów i szkodliwych gazów z domowych pieców grzewczych, w których spalanie węgla odbywa się w nieefektywny sposób. Procesy energetycznego spalania paliw - emisja powierzchniowa, w wyniku której do powietrza wprowadzane są duże ilości pyłu zawieszonego PM 10, a także: dwutlenku siarki, tlenku azotu, sadzy, tlenku węgla i węglowodorów aromatycznych są one szczególnie uciążliwe w okresie grzewczym wśród zwartej zabudowy, która utrudnia proces rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń. Procesy te pochodzą zarówno z niskich emitorów odprowadzających gazowe produkty spalania z palenisk domowych, w których często podstawowym nośnikiem grzewczym jest węgiel, niestety często złej jakości o dużej zawartości siarki, jak i lokalnych i zbiorczych kotłowni przy obiektach publicznych. Zgodnie z „Raportem o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2015 r.” *„problemem na obszarach wiejskich i w miastach nieposiadających sieci ciepłej jest powszechne palenie odpadów komunalnych w nieprzystosowanych do tego celu paleniskach domowych. Na skutek spalania odpadów w niskiej temperaturze, bez systemów oczyszczania gazów, do atmosfery dostają się pyły zawierające metale ciężkie i toksyczne związki organiczne, w tym rakotwórcze dioksyny i furany”*.

Trasy komunikacyjne, w tym przede wszystkim droga wojewódzka i drogi powiatowe, ze względu na natężenie ruchu, stanowią źródło zanieczyszczeń, problem ten występuje przede wszystkim w najbliższym otoczeniu dróg, a jego wpływ na jakość powietrza maleje wraz z odległością. Szkodliwe substancje, pochodzące ze spalania paliw, zużycia elementów jezdnych pojazdów (opony, klocki hamulcowe) stanowią źródło zanieczyszczenia zarówno powietrza, jak i gleb, a w konsekwencji również wód powierzchniowych i podziemnych na skutek wymywania zanieczyszczeń z powierzchni gruntu.

Gmina Rząśnia jest gminą rolniczą. Działalność rolnicza nie pozostaje obojętna dla atmosfery. Wiąże się ona bowiem z:

- nasileniem erozji eolicznej,
- intensyfikacją pylenia z pól,
- intensyfikacją nawożenia oraz zwiększoną emisją nawozów sztucznych czy środków ochrony roślin,
- kompostowaniem i emisją produktów rozkładu materii organicznej,
- zwiększoną emisją amoniaku, którego źródłem są zwierzęta hodowlane,
- wzrostem zanieczyszczeń pochodzących z pojazdów i maszyn rolniczych.

Spośród w/w źródeł zagrożenia jeden z istotniejszych problemów stanowi emisja pyłu, który powstaje: w wyniku prac polowych (tj. orania i zbierania plonów), nawożenia, emisji

pyłków z uprawianych roślin, transportu plonów i hodowli zwierząt (w tym karmienia zwierząt zbożami).

W kategorii ochrony zdrowia ludzi, bada się stężenie w powietrzu następujących substancji: dwutlenku azotu (NO₂), dwutlenku siarki (SO₂), benzenu (C₆H₆), ołowiu (Pb), kadmu (Cd), arsenu (As), niklu (Ni), benzo(a)pirenu B(a)P, tlenku węgla (CO), ozonu (O₃), pyłu PM_{2,5}, pyłu PM₁₀. Pod kątem ochrony roślin uwzględnia się: dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x), ozon(O₃). Ocena i wynikające z niej działania, odnoszone są do obszarów nazywanych strefami, które stanowią:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- obszary powiatów niewchodzących w skład aglomeracji.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych;
- do klasy C - jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy.

Dodatkową klasyfikację wprowadzono dla poziomów stężeń ozonu:

- klasa D1 - jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;
- klasa D2 - jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z wymaganiami dotyczącymi działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub utrzymania tej jakości.

Teren gminy Rzęśnia znajduje się w strefie łódzkiej.

Tab. 6 Klasyfikacja strefy łódzkiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM ₁₀	pył PM _{2,5}	B(a)P	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	C/D2

Źródło: Stan środowiska w województwie łódzkim. Raport 2020

W badanej strefie notuje się przekroczenia poziomu docelowego dla: benzo(a)piranu, pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} oraz ozonu (dla poziomu celu długoterminowego).

3.2 Stan wód powierzchniowych i podziemnych

Tab. 7 Stan JCWP

Nazwa JCWP	Status	Aktualny stan	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Zakładany cel środowiskowy	Termin osiągnięcia zakładanego celu	Uzasadnienie odstępstwa
Wierznica	Naturalna część wód	Zły stan wód	zagrożona	Dobry stan ekologiczny /dobry stan chemiczny	Do 2027 r.	odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: MMI, EFI+PL/ IBI_PL; OWO; benzo(a)piren(w). Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (wskazanymi w kolumnie pn. „Warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca 2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE)”) a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych

						<p>dyrektywą 2013/39/UE</p> <p>- brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów.</p> <p>Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań)</p>
Krasowa	Silnie zmieniona część wód	Brak danych	Zagrożona	Dobry potencjał ekologiczny /dobry stan chemiczny	Nie dotyczy	Nie, dla danej JCWP nie zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej
Nieciecz	Silnie zmieniona część wód	Zły stan wód	Zagrożona	Dobry potencjał ekologiczny /dobry stan chemiczny	Do 2027 r.	<p>Odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot ogólny, azot azotanowy. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (wskazanymi w kolumnie pn. „Warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca</p>

						2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE)”) a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE - brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).
--	--	--	--	--	--	--

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

Tab. 8 Stan JCWPd Nr 82 i 83

Nr JCWPd	Ocena stanu		Ocena ryzyka	Cel środowiskowy	Termin osiągnięcia zakładanego celu	Uzasadnienie odstępstwa
	ilościowy	chemiczny				
82	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Niezagrożona	Dobry stan chemiczny / dobry stan ilościowy	Do 2027 r.	Nie dotyczy
83	Słaby	Dobry	Zagrożona ilościowo	Dobry stan chemiczny /brak pogorszenia	Do 2027 r.	Potrzeby społeczno-ekonomiczne wpisują się w cele strategiczne

				aktualnego stanu ilościowego (słaby stan ilościowy w zakresie bilansu wodnego)		„Polityki Energetycznej Polski do 2030 roku”, „Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”, „Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030”, "Polityki ekologicznej państwa 2030 - strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej" oraz w założenia Polityki Surowcowej Polski. Brak wykonalnych i korzystniejszych alternatywnych rozwiązań wynika z analiz towarzyszących wykonaniu dokumentacji hydrogeologicznych, natomiast dopuszczalność dalszego poboru była i jest analizowana na etapie przeglądu pozwoleń wodnoprawnych.
--	--	--	--	---	--	--

3.3 Zagrożenie spowodowane oddziaływaniem elektroenergetycznym

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego są systemy wytwórcze i przesyłowe energii elektrycznej, stacje radiowe, telewizyjne i telefonii komórkowej, urządzenia diagnostyczne, terapeutyczne, urządzenia przemysłowe i urządzenia użytku domowego, słowem - promieniowanie to występuje powszechnie w środowisku. Ujemny wpływ na stan środowiska i zdrowie ludzi mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości w postaci radiofal o częstotliwości od 0,1 do 300 MHz i mikrofal od 300 do 300 000 MHz, umieszczone w środowisku naturalnym. W gminie Rząśnia do sztucznych źródeł emisji pól elektromagnetycznych stanowiących potencjalne zagrożenie dla środowiska należą:

- linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 400 kV i 110 kV,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne wykorzystywane w przemyśle, ośrodkach medycznych, policji, straży pożarnej.

Na terenie gminy Rząśnia w ostatnich latach nie prowadzono badań pomiarowych. W roku 2016 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi prowadził natomiast pomiary natężenia promieniowania elektromagnetycznego na terenie sąsiedniej gminy Kiełczygłów, w miejscowości Głina Duża, na podstawie przeprowadzonych badań nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego.

3.4 Zagrożenie powodziowe

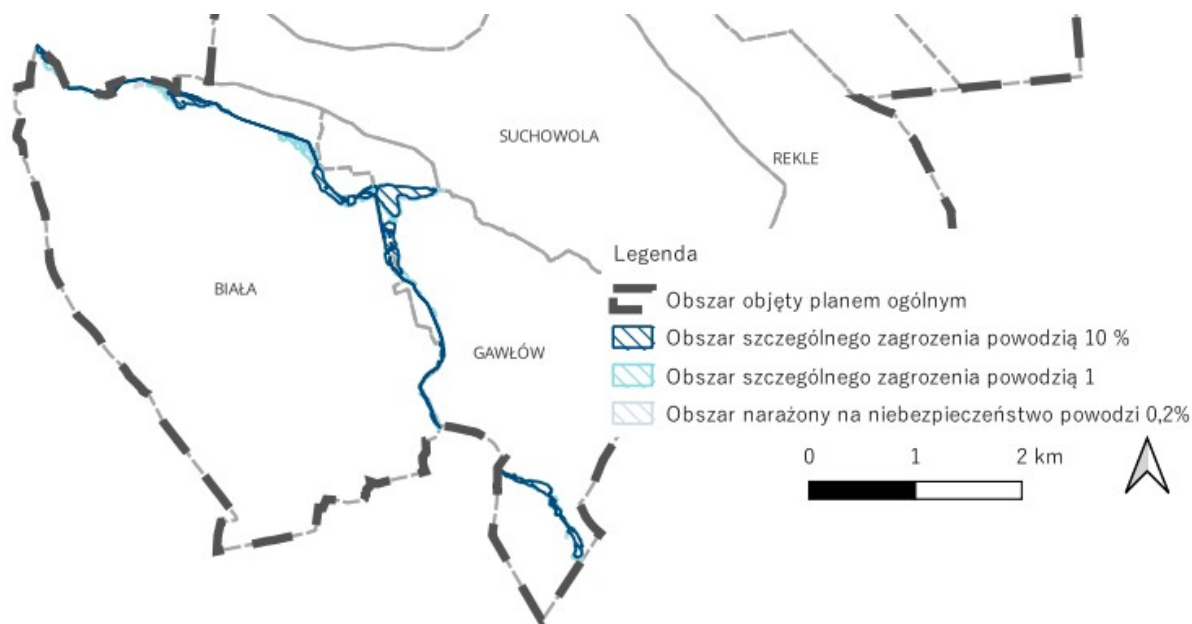
Na podstawie obowiązujących przepisów oraz danych przedstawionych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie stwierdza się, że na terenie gminy Rząśnia są obecne:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($Q=10\%$),
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest umiarkowane i wynosi raz na 100 lat ($Q=1\%$),
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, na których prawdopodobieństwo powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($Q=0,2\%$).

Obszary wyżej wymienione występują po obu stronach rzeki Nieciecz. Na terenach wyżej wymienionych występuje istniejąca zabudowa, jednak przeważają tereny rolne i leśne. Zagrożenie powodziowe na terenie gminy Rząśnia może występować w okresie wiosennym z

powodu roztopów śnieżnych a także w okresie letnim z powodu silnych i gwałtownych opadów.

Rys. 7 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią w gminie Rzaśnia



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych dotyczących obszaru zagrożenia powodziowego pozyskanych od Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

4. ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM ALBO KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Projekt planu ogólnego jest dokumentem planistycznym o znaczeniu lokalnym. W trakcie jego sporządzania ważnym aspektem była realizacja celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu.

Podstawy prawne do przeprowadzenia postępowania w sprawie tzw. strategicznych ocen oddziaływania na środowisko zostały precyzyjnie określone w prawodawstwie Unii Europejskiej, jak i w prawie polskim. Uwarunkowania prawne projektowanego dokumentu dotyczące celów i zasad ochrony środowiska wynikają z zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska, ustaw pokrewnych, rozporządzeń oraz dyrektyw. Obecnie polskie przepisy prawne pozostają w zasadniczej zgodności z postanowieniami unijnej Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001), tzw. Dyrektywa SEA. Polskie prawo uwzględnia również przepisy dyrektyw dotyczących sieci obszarów NATURA 2000, tj. dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 009/147/WE z

dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. UE L 20 z 26.01.2010, z późn. zm.) tzw. Dyrektywa Ptasia oraz dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, z późn. zm.) tzw. Dyrektywa Siedliskowa.

Ustawa Prawo ochrony środowiska oraz ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- dyrektywy Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 roku w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.198 z późn. zm., Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne) oraz dyrektywy Rady 97/11/WE z dnia 3 marca 1997 roku zmieniająca dyrektywę 85/337/EWG w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne;
- dyrektywy wodnej (Dz. U. UE L z 2000 r. Nr 327, poz. 1) Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej;
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 roku w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne);
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 roku przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne);
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne);
- dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim. Dyrektywa weszła w życie 26 listopada 2007r., a jej głównym celem jest ustanowienie ram dla oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, w celu ograniczenia negatywnych konsekwencji dla

zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, związanych z powodziami na terytorium Wspólnoty;

- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 roku dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008).

Ponadto polskie prawodawstwo uwzględnia ustalenia:

- dyrektywy 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 roku w sprawie odpowiedzialności za zapobieganie i naprawę szkód w środowisku (Dz. U. WE L 143/56 z 30.04.2004);
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 roku dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008);
- dyrektywy Rady 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 roku w sprawie odpadów (Dz. Urz. WE L 194 z 25.07.1975, L 78 z 26.03.1991 i L 377 z 23.12.1991);
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE z dnia 25 czerwca 2002 roku odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz. Urz. WE L 189 z 18.07.2002).

Wymieniono powyżej tylko niektóre z Dyrektyw obowiązujących w polskim prawodawstwie, najistotniejszych z punktu widzenia sporządzanego dokumentu.

Ponadto Polska od szeregu lat aktywnie uczestniczy na forum międzynarodowym w pracach organizacji, instytucji i konwencji, które mają na celu rozwiązanie globalnych i regionalnych problemów ochrony środowiska oraz trwałego i zrównoważonego rozwoju. Jedną z form tej działalności jest przyjmowanie i realizacja zobowiązań określonych w międzynarodowych porozumieniach i konwencjach. Polska jest obecnie stroną następujących konwencji i protokołów z dziedziny ochrony środowiska (istotnych z punktu widzenia niniejszej prognozy):

- Konwencja o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych (Konwencja Berneńska z 19.09.1979 r.);
- Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska z 23.06.1979 roku);
- Konwencja o różnorodności biologicznej z Nairobi z 22.05.1992 r.; – Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości (Konwencja Genewska z 13.11.1979 r.);

- Konwencja w sprawie ochrony warstwy ozonowej (Konwencja Wiedeńska z 22.03.1985 r.);
- Konwencja o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych z 22.03.1989 r. (Konwencja Bazylejska);
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UN FCCC) z 5.06.1992 r.;
- Konwencja o ochronie i użytkowaniu cieków transgranicznych i jezior międzynarodowych z dnia 17.03.1992 r.;
- Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (Konwencja z Espoo z 25.02.1991 r.);
- Konwencja EKG ONZ w sprawie społecznego dostępu do informacji, podejmowania decyzji i sądownictwa w ochronie środowiska (Konwencja z Aarhus z czerwca 1998 r.).

Poszczególne dyrektywy, międzynarodowe akty prawne zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa i tym samym znalazły swoje odzwierciedlenie w projektowanym dokumencie. Projekt analizowanego dokumentu uwzględnia wytyczne i cele ochrony środowiska przyjęte w wyżej wymienionych dyrektywach i konwencjach, poprzez zamieszczenie zapisów dotyczących różnych aspektów środowiska, zwłaszcza w zakresie jego ochrony. Uzyskano w ten sposób wysoką zgodność z dokumentami planistycznymi różnego szczebla, co pozwala wnioskować, że związane z nimi cele będą osiąganе również przez ustalenia funkcjonalne wynikające z projektu planu. Zostało utrzymane założenie strategiczne dokumentów wszystkich poziomów, że celem generalnym rozwoju jest rozwój zrównoważony, przez który należy rozumieć zrównoważony udział wszystkich istotnych czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych.

Realizacja zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego w opracowanym dokumencie odbywać się będzie zatem poprzez szereg działań uwzględniających w/w dokumenty ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym, w tym: utrzymanie równowagi przyrodniczej, racjonalną gospodarkę istniejących zasobów i wartości środowiska przy uwzględnieniu uwarunkowań gospodarczych, społecznych, kulturowych i regionalnych, co ma sprzyjać trwałemu zrównoważonemu rozwojowi oraz poprawie warunków jakości życia ludności. Cele te będą realizowane poprzez rozwój i uporządkowanie zagadnień związanych z infrastrukturą techniczną oraz ochronę środowiska przyrodniczego.

5. USTALENIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

W projekcie planu ogólnego gminy Rzaśnia wyznaczono następujące strefy planistyczne:

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową,
- strefa usługowa,
- strefa gospodarcza,
- strefa produkcji rolnej,
- strefa infrastrukturalna,
- strefa zieleni i rekreacji,
- strefa cmentarna,
- strefa górnictwa
- strefa otwarta,
- strefa komunikacyjna

5.1 Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną

Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej;

Profile dodatkowe: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;

Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 0,4 - 0,7;

Maksymalny udział powierzchni zabudowy: 30 % - 50%;

Maksymalna wysokość zabudowy: 11m - 13 m;

Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30 % - 40%.

5.2 Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną

Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej;

Profile dodatkowe: brak;

Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 0,4 - 1;

Maksymalny udział powierzchni zabudowy: 30 % - 0%;

Maksymalna wysokość zabudowy: 8 m - 13 m;

Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 20 % - 70%.

5.3 Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową

Profil podstawowy: teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej;

Profile dodatkowe: teren usług;

Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 0,4 - 0,9;

Maksymalny udział powierzchni zabudowy: 30 % - 65%;

Maksymalna wysokość zabudowy: 8 m - 20 m;

Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 25 % - 40%.

5.4 Strefa usługowa

Profil podstawowy: teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej;

Profile dodatkowe: teren elektrowni słonecznej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii;

Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 0,2 - 1,0;

Maksymalny udział powierzchni zabudowy: 20 % - 50%;

Maksymalna wysokość zabudowy: 10 m - 27 m;

Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 5 %- 35%.

5.5 Strefa gospodarcza

Profil podstawowy: teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej;

Profile dodatkowe: teren usług;

Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 0,8 - 1,0;

Maksymalny udział powierzchni zabudowy: 50 %- 60%;

Maksymalna wysokość zabudowy: 25 m - 40 m;

Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 20 %- 25%.

5.6 Strefa produkcji rolnej

Profil podstawowy: teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej;

Profile dodatkowe: teren elektrowni słonecznej, teren usług;

Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 0,2 - 0,9;

Maksymalny udział powierzchni zabudowy: 20 % - 65%;
Maksymalna wysokość zabudowy: 11 m - 14 m;
Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 25% - 50%.

5.7 Strefa infrastrukturalna

Profil podstawowy: teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji;
Profile dodatkowe: brak;
Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 0,4 - 0,7;
Maksymalny udział powierzchni zabudowy: 40 % - 55%;
Maksymalna wysokość zabudowy: 10 m;
Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 20 % - 30%.

5.8 Strefa zieleni i rekreacji

Profil podstawowy: teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej;
Profile dodatkowe: teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej;
Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 0,4 - 0,7;
Maksymalny udział powierzchni zabudowy: 10 % - 20%;
Maksymalna wysokość zabudowy: 7 m - 13 m;
Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 20 % - 80 %.

5.9 Strefa cmentarna

Profil podstawowy: teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej;
Profile dodatkowe: teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego;
Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 0,1 - 0,2;
Maksymalny udział powierzchni zabudowy: 10 % - 20 %;
Maksymalna wysokość zabudowy: 10 m - 15 m;
Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 20 % - 50 %.

5.10 Strefa górnictwa

Profil podstawowy: teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej;

Profile dodatkowe: teren produkcji;

Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: brak;

Maksymalny udział powierzchni zabudowy: brak;

Maksymalna wysokość zabudowy: brak;

Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: brak.

5.11 Strefa otwarta

Profil podstawowy: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej;

Profile dodatkowe: teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej;

Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 0,1 - 0,9;

Maksymalny udział powierzchni zabudowy: 5 % - 90 %;

Maksymalna wysokość zabudowy: 5 m - 119 m;

Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 5 % - 90 %.

5.12 Strefa komunikacyjna

Profil podstawowy: teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren infrastruktury technicznej;

Profile dodatkowe: teren drogi zbiorczej;

Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 0,4 - 0,6;

Maksymalny udział powierzchni zabudowy: 0 % - 30 %;

Maksymalna wysokość zabudowy: 10 m - 12 m;

Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 10 % - 25 %.

6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA

6.1 Źródła przewidywanego oddziaływania na środowisko

Do przedsięwzięć, które mogą stanowić źródła oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji ustaleń planu zaliczyć należy tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej, tereny produkcji rolniczej, tereny zabudowy usługowej, tereny elektrowni słonecznej oraz zabudowy produkcyjnej na dotychczas niezainwestowanych działkach. Pozostałe tereny w większości

stanowią elementy istniejące w związku z czym nie będą poddane analizie w następnych rozdziałach.

6.2 Przewidywane oddziaływanie

Dla potrzeb niniejszej prognozy przeanalizowano możliwe oddziaływania realizacji ustaleń przedmiotowego planu na środowisko przyrodnicze, które przedstawia się następująco:

Tab. 9 Przewidywane oddziaływanie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i zagrodowej

Przewidywane oddziaływanie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i zagrodowej												
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stale	chwilowe	pozytywne	negatywne	neutralne
różnorodność biologiczna	+						+				+	
ludzi		+					+					+
zwierzęta	+										+	
rośliny	+										+	
wodę		+										+
powietrze		+			+							+
powierzchnię ziemi		+			+		+				+	
krajobraz	+						+					+
klimat (akustyczny)	+				+		+				+	

W trakcie budowy dojdzie do przekształcenia rzeźby terenu, zniszczeniu ulegnie również warstwa gleb zastąpiona powierzchniami utwardzonymi. Zmieniają się warunki dla funkcjonowania dotychczasowych zbiorowisk roślinnych i warunków życia zwierząt. Pojawiać się będą również uciążliwości związane z emisją zanieczyszczeń do powietrza, hałasem, które będą miały charakter lokalny, krótkoterminowy ograniczony do terenu budowy, jego zaplecza oraz dróg dojazdowych.

Na etapie funkcjonowania nowe tereny wpłyną przede wszystkim na zmianę krajobrazu poprzez zwiększenie zasięgu terenów zurbanizowanych. Dotychczasowy krajobraz rolniczy

na obrzeżach Rzaśni z czasem zostanie zastąpiony przez tereny zabudowy mieszkaniowej. W miejscu krajobrazu otwartego pojawią się obiekty kubaturowe związane z przeznaczeniem terenu. Funkcjonowanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej może przyczynić się do gromadzenia w ich bezpośrednim sąsiedztwie zanieczyszczeń oraz hałasu pochodzenia komunikacyjnego.

Tab. 10 Przewidywane oddziaływanie nowoprojektowanych terenów zabudowy usługowej, produkcyjnej, produkcji rolniczej

Przewidywane oddziaływanie nowoprojektowanych terenów zabudowy usługowej, produkcyjnej, produkcji rolniczej												
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe	pozytywne	negatywne	neutralne
różnorodność biologiczna	+						+				+	
ludzi		+					+					+
zwierzęta	+										+	
rośliny	+										+	
wodę	+	+		+								+
powietrze		+			+							+
powierzchnię ziemi		+			+		+				+	
krajobraz	+						+					+
klimat (akustyczny)	+				+		+				+	

W trakcie budowy dojdzie do przekształcenia rzeźby terenu, zniszczeniu ulegnie również warstwa gleb zastąpiona powierzchniami utwardzonymi. Zmieniają się warunki dla funkcjonowania dotychczasowych zbiorowisk roślinnych i warunków życia zwierząt. Pojawiać się będą również uciążliwości związane z emisją zanieczyszczeń do powietrza, hałasem, które będą miały charakter lokalny, krótkoterminowy ograniczony do terenu budowy. Oddziaływania te będą odwracalne zaś ich wielkość nie spowoduje trwałych skutków w środowisku. W celu minimalizacji uciążliwości związanych z etapem realizacji przewiduje się prowadzenie wszelkich prac ziemnych i fundamentowych w sposób niedopuszczający do przypadkowego wycieku substancji ropopochodnych.

Na etapie funkcjonowania nowe tereny wpłyną przede wszystkim na zmianę krajobrazu. Dotychczasowy krajobraz rolniczy z czasem zostanie zastąpiony przez zurbanizowane tereny produkcyjne i usługowe. Funkcjonowanie terenów zabudowy usługowej, produkcyjnej, produkcji rolniczej oraz elektrowni słonecznej może przyczynić się do gromadzenia w ich bezpośrednim sąsiedztwie zanieczyszczeń oraz hałasu przemysłowego i komunikacyjnego, przy czym stopień ich oddziaływania będzie zależeć od rodzaju prowadzonej działalności. Dla wyznaczonych terenów brak jest informacji dotyczącej charakteru planowanej działalności w związku z czym nie sposób jest określić szczegółowo potencjalnych uciążliwości. Zakłada się, że przy spełnieniu wymagań postawionych w projekcie planu ogólnego odnośnie do zakazu przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, w zakresie hałasu, wibracji, emisji zanieczyszczeń oraz promieniowania elektromagnetycznego można złożyć, że tereny te nie będą stanowiły źródła zagrożenia dla środowiska. Projekt planu uwzględnia między innymi ograniczenie w zakresie lokalizacji przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko, co powinno się przełożyć na zminimalizowanie możliwego negatywnego oddziaływania nowych inwestycji w ramach wyznaczonych terenów

Tab. 11 Przewidywane oddziaływanie nowoprojektowanych terenów elektrowni słonecznych

Przewidywane oddziaływanie nowoprojektowanych terenów elektrowni słonecznych												
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe	pozytywne	negatywne	neutralne
różnorodność biologiczna		+				+			+		+	
ludzi	+			+	+		+			+		
zwierzęta	+						+				+	
rośliny	+				+						+	
wodę		+			+							
powietrze		+					+			+		
powierzchnię ziemi	+				+			+			+	
krajobraz	+						+	+			+	
klimat (akustyczny)	+						+			+		

Przewidywane znaczące oddziaływania realizacji wskazanej inwestycji na środowisko są uzależnione od fazy jego realizacji. Etap realizacyjny obejmujący prace budowlane wiąże się z oddziaływaniami bezpośrednimi (pierwotnymi) i krótkoterminowymi - na etapie budowania/montowania instalacji inwestycja ta może bezpośrednio oddziaływać na takie komponenty środowiska naturalnego jak: gleby, rzeźba terenu, fauna i flora. Oddziaływaniem chwilowym będą zanieczyszczenia pyłowo-gazowe, będące skutkiem prac budowlanych, jedynie w fazie realizacji zainwestowania. Jako oddziaływanie stałe traktować należy ubytek powierzchni biologicznie czynnej zajętej pod zabudowę, uszczelnienie powierzchni oraz zmiany krajobrazu - konieczność fundamentowania instalacji, budowa sieci elektroenergetycznych oraz transformatorów przyczynią się do likwidacji pokrywy glebowej z istniejącą właściwą dla tego miejsca agrocenozą (fauną glebową). Do krótkoterminowych oddziaływań na faunę naziemną bytującą/żerującą w sąsiedztwie terenów inwestycji może dochodzić miejscowo w fazie budowy, szczególnie poprzez płoszenie zwierząt. Uciążliwości dla ludzi i zwierząt na tym etapie mogą być związane z transportem materiałów na place inwestycyjne oraz wywozem urobków z wykopów pod fundamenty. Jego przyczyną będzie wzmożony ruch samochodów oraz praca maszyn budowlanych powodujące hałas, drgania i zanieczyszczenia powietrza. Hałas, powstający podczas prac budowlanych wystąpi na skutek pracy maszyn oraz ruchu pojazdów. Przewiduje się, że z uwagi na uwarunkowania ekonomiczne (chęć szybkiego uruchomienia instalacji) proces budowlany związany z realizacją inwestycji będzie krótkotrwały. Z kolei oddziaływania pośrednie (wtórne) obejmą zmiany w środowisku, które mogą wystąpić w wyniku już zrealizowanej inwestycji lub dodatkowych przedsięwzięć z nią związanych (tj. w późniejszym okresie, niekiedy w innym miejscu), takich jak wzrost spływu powierzchniowego wód roztopowych i opadowych w obrębie uszczelnionych powierzchni.

Lokalizacja terenów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii stworzy możliwość wykorzystywania odnawialnych źródeł energii do zaspakajania potrzeb ludności na energię elektryczną oraz ciepłą. W związku z tym jest to przedsięwzięcie korzystne dla ochrony klimatu oraz dla stanu zdrowia ludności w gminie (oddziaływanie pozytywne, pośrednie).

Na obszarze pól uprawnych budowa/montaż urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii może oddziaływać utratą żerowisk i siedlisk lęgowych ptaków oraz fragmentacją siedlisk, prowadzącą do opuszczenia miejsc gniazdowania, przede wszystkim gatunków gniazdujących na ziemi. Szczególną rolę dla ptaków gniazdujących na ziemi pełnią niewielkie powierzchniowo skrawki gruntu, zarośnięte roślinnością zielną, nie

zasadzoną przez człowieka - miedze, obrzeża pól, przydroża. Fragmenty pól obfitujące w ten typ siedlisk marginalnych, charakterystyczne dla rejonów o dużym rozdrobnieniu działek, są przez ptaki zasiedlane chętniej i liczniej, z dwóch powodów. Po pierwsze, pasy naturalnej roślinności rosnącej wzdłuż brzegów pól oferują im stosunkowo bezpieczne miejsce na założenie gniazda - „dzika” roślinność rozwijająca się na obrzeżach pól stwarza lepsze warunki ukrycia gniazda. Po drugie, miedze i najróżniejsze pasy spontanicznej roślinności, rozwijające się na obrzeżach pól, poboczach dróg i wzdłuż cieków wodnych stanowią dla wielu ptaków podstawowe miejsce żerowania, w bujnej i zróżnicowanej gatunkowo roślinności, znaleźć można najwięcej owadów i innych bezkręgowców. Również jesienią i w zimie, gdy występujące na polach ptaki mają ograniczone możliwości pozyskania pożywienia, dla większości gatunków miedze i przydroża oferują nasiona wielu gatunków chwastów. Realizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii na terenie obecnych pól uprawnych, charakteryzujących się niewielką różnorodnością fauny, będzie skutkować jednak znacznie mniejszymi stratami w środowisku niż w przypadku, gdyby inwestycja była realizowana na terenie łąk, zadrzewień i lasów, gdzie można się spodziewać gniazdowania i żerowania znacznie większej liczby gatunków zwierząt (niejednokrotnie rzadkich i zagrożonych). Tereny przewidziane pod te urządzenia są zwykle grodzone i przez to mogą stanowić barierę przestrzenną, utrudniającą migrację dużych zwierząt, nie jest jednak możliwe takie grodzenie terenu przedsięwzięcia, aby nie stanowiło ono bariery dla większych zwierząt. Oddziaływanie na drobne zwierzęta można jednak ograniczyć przy użyciu ogrodzenia zapewniającego swobodną migrację drobnych ssaków, płazów i gadów poprzez pozostawienie wolnej przestrzeni pomiędzy siatką, a ziemią wynoszącą 15 cm oraz użycie siatki o oczkach o średnicy minimum 10 cm. Nie przewiduje się negatywnego wpływu terenów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii na różnorodność biologiczną, a przy odpowiednim zagospodarowaniu terenu, realizacja inwestycji może wzbogacić bioróżnorodność zainwestowanego terenu.

Nie przewiduje się wpływu nowych terenów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii na zasoby naturalne, zabytki czy dobra materialne.

Nowoprojektowane tereny energetyki odnawialnej nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko oraz na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz spójność i integralność tych obszarów.

7. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PLANU NA ŚRODOWISKO

W niniejszym rozdziale określono, przeanalizowano i dokonano oceny stanu przewidywanych przekształceń środowiska mogących wystąpić na skutek realizacji sformułowanych w planie zapisów.

7.1 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i gleb

Zagospodarowanie terenów zabudowy objętego projektem planu nie powinno powodować znacznych przekształceń powierzchni ziemi. Oddziaływania na te elementy będzie występować głównie na etapie inwestycyjnym. Realizacja nowej zabudowy i wynikające stąd roboty ziemne w oczywisty sposób naruszają istniejącą strukturę gruntu. W zależności od stopnia przekształcenia powierzchni ziemi transformacji ulegną również gleby, na skutek prowadzenia prac budowlanych nastąpi zmiana ułożenia jej przypowierzchniowych warstw oraz zmiana składu chemicznego gruntów i ich właściwości technicznych, m.in. uziarnienia, zagęszczenia, stopnia plastyczności. Całkowite przekształcenie gleb nastąpi w ramach fragmentów terenów zajętych przez budynki, parkingi itp. Zmiany te jednak należy uznać za nieuniknione w przypadku tego typu inwestycji. Ustalenia planu dotyczące minimalnych udziałów powierzchni czynnych biologicznie pozwolą jednak przynajmniej częściowo ograniczyć zasięg potencjalnej degradacji gleb i powierzchni ziemi.

7.2 Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Realizacja ustaleń planu, który reguluje zasady prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej oraz odprowadzania wód opadowych lub roztopowych może przyczynić się do polepszenia stanu JCWP, przy czym w celu osiągnięcia zakładanych celów środowiskowych w przedmiotowych zlewniach należy równocześnie podjąć szereg działań na szczeblu krajowym.

Ponadto powiększenie obszarów zabudowanych może spowodować zmniejszenie zdolności infiltracyjnych gruntów przypowierzchniowych, zwłaszcza na terenach zajętych przez fundamenty, a także drogi dojazdowe.

7.3 Oddziaływanie na powietrze oraz klimat lokalny

Główny wpływ ustaleń projektu planu będzie się wiązał z emisją zanieczyszczeń powietrza z systemów grzewczych. Rozwój zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej będzie skutkował powstaniem dodatkowego zapotrzebowania na ciepło oraz koniecznością budowy nowych instalacji grzewczych. Zasadniczy wpływ na jakość powietrza atmosferycznego na terenach zabudowy mieszkaniowej, gdzie stosuje się indywidualne źródła grzewcze, w

znaczącej części oparte na spalaniu paliw stałych, ma jakość używanego paliwa. Stosowanie odpadowych mułów wydobywanych z osadników kopalń węgla kamiennego, zawierających znaczne ilości zanieczyszczeń, które są emitowane do atmosfery, znacząco niekorzystnie wpływa na jej stan sanitarny. Dla zdrowia ludzi najgroźniejsze skutki wynikają ze spalania odpadów komunalnych w piecach grzewczych. Wymiana kotłów grzewczych na wysokosprawne, niskoemisyjne urządzenia, najczęściej wymagające paliwa dobrej jakości, zasadniczo wyklucza spalanie odpadów komunalnych. Działania w tym zakresie pozostają jednak poza regulacjami przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Nowe instalacje i systemy grzewcze muszą spełniać rygorystyczne kryteria dotyczące emisji tlenku węgla, substancji smolistych czy pyłów, w związku z czym można założyć, że wpływ nowej zabudowy na stan jakości powietrza nie będzie znaczny. Skala rozwoju zabudowy, jej charakter i inne ograniczone zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym nie będą jednak na tyle istotne, by mogły spowodować znaczące modyfikacje cech topoklimatu, w tym pojawienie się na istotną skalę niepożądanych cech, takich jak zmniejszenie bezpośredniego promieniowania słonecznego lub osłabienia wymiany turbulencyjnej powietrza.

Drugim skutkiem powstania nowej zabudowy będzie zwiększenie ruchu samochodowego, skutkujące dodatkową emisją pyłowo-gazową do atmosfery.

Ponadto w trakcie budowy wszystkich przewidzianych ustaleniami planu inwestycji spodziewana jest zwiększona emisja substancji gazowych i pyłowych, których źródłem będą: pojazdy, silniki pracujących maszyn, sypkie materiały budowlane itp. To krótkotrwale negatywne oddziaływanie ograniczone głównie do terenu budowy powinno jednak ustać po zakończeniu prowadzenia prac.

7.4 Oddziaływanie na klimat

Żadne z przewidzianych w projekcie planu przedsięwzięć nie przyczyni się do pogłębienia zmian klimatu oraz zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu.

Zmiany klimatu niosą za sobą szereg zagrożeń. Są to między innymi:

- fale upałów (w tym oddziaływanie na ludzkie zdrowie, szkody dla zbiorów, pożary lasów itp.),
- susze (w tym mniejsza dostępność i gorsza jakość wody i zwiększone zapotrzebowanie na wodę),
- powodzie,
- ekstremalne opady,

- burze i silne wiatry (w tym zniszczenia infrastruktury, budynków, pól i lasów),
- ulewne deszcze,
- fale chłodu,
- szkody wywołane zamarzaniem i odmarzaniem.

Głównym zagrożeniem w obszarze objętym planem może być gwałtowny spływ wód opadowych z powierzchni dachów, a co za tym idzie brak możliwości zatrzymania wód opadowych w powierzchniach biologicznie czynnych oraz przeciążenie kanalizacji deszczowej. Określone w planie wskaźniki zagospodarowania powinny być wystarczającą ochroną przed wyżej opisanym zagrożeniem.

Analizując przystosowanie projektowanych inwestycji pod kątem przystosowania do postępujących zmian klimatu, które przekładają się na częstotliwość występowania zjawisk ekstremalnych, należy stwierdzić, iż do podstawowych działań mających na celu ochronę przed klęskami żywiołowymi należy zaliczyć:

- zachowanie terenów aktywnych biologicznie, odgrywają one bowiem istotną rolę w łagodzeniu ekstremów pogodowych, retencjonują wodę oraz spowalniają spływy powierzchniowych, które mogą stanowić istotne źródło zagrożenia zwłaszcza w wyniku nawałnych opadów. Wzrost terenów uszczelnionych oraz nieprawidłowe odprowadzanie i gospodarowanie wodami opadowymi może być przyczyną wielu podtopień, powodujące znaczne straty na terenach zurbanizowanych.

Pośredni wpływ na klimat mogą mieć, w przypadku ich realizacji, urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii. W długoletniej perspektywie, wzrost udziału energii elektrycznej pozyskiwanej z OZE przełoży się na ograniczanie zużycia paliw kopalnych potrzebnych do jej wytworzenia, co znajdzie przełożenie na redukcję ilości CO₂ uwalnianego do atmosfery obniżając tempo ocieplania się klimatu.

7.5 Oddziaływanie na krajobraz

Projekt planu ogólnego przestrzega zasad estetyki i spójności z otaczającym krajobrazem wszelkich realizowanych obiektów. Zagospodarowanie terenów przewidzianych do zabudowy będzie się wiązało z przeobrażeniem krajobrazu otwartego na krajobraz zurbanizowany. W krajobrazie otwartym pojawią się przeszkody, zmianie ulegnie widok sylwety wsi. W celu minimalizacji zmian plan ustala parametry zabudowy, w szczególności maksymalną dopuszczalną wysokość zabudowy.

W miejscu dotychczasowych terenów otwartych pojawią się obiekty kubaturowe lub urządzenia fotowoltaiczne, zmianie ulegnie ukształtowanie terenu, możliwe jest także

usunięcie nielicznych, występujących sporadycznie części drzew i krzewów oraz ich nasadzenia. Ponadto w wypadku realizacji farm fotowoltaicznych pojawią się ogrodzenia zabezpieczające działającą farmę. Większość zmian w krajobrazie będzie miała charakter stały. Zmiany w miejscach służących wyłącznie na potrzeby placu budowy, które nie będą wykorzystywane po oddaniu przedsięwzięcia do eksploatacji, będą miały charakter czasowy i odwracalny.

Pozytywnie oddziaływanie będą miały projektowane tereny zieleni urządzonej. Wyznaczone tereny wzbogacą system przyrodniczy miejscowości oraz przyczynią się do zwiększenia komfortu życia mieszkańców.

7.6 Oddziaływanie na bioróżnorodność, w tym szatę roślinną i świat zwierząt

Ustalenia projektu planu ogólnego i realizacja nowych obiektów (w tym: budynków wraz z elementami infrastruktury technicznej oraz nowych dróg), jak każda inwestycja budowlana, w sposób bezpośredni oddziaływać może na stan siedlisk oraz liczebność i stan gatunków flory i fauny naziemnej, występujących w obrębie terenu, na którym prowadzone będą prace budowlane. Obecnie są to obszary w znacznym stopniu już zainwestowane, gdzie roślinność jest silnie przekształcona w wyniku działalności człowieka - dominują tu zbiorowiska roślinne związane z terenami zabudowy.

Zabudowa terenów aktualnie niezainwestowanych, o dotychczasowym przeznaczeniu głównie rolniczym, może zmniejszyć powierzchnię siedlisk, a co za tym idzie zmniejszenie bioróżnorodności gatunkowej fauny i flory. Wraz z nową zabudową mogą zostać wprowadzone nowe gatunki, typowe dla domostw i terenów zabudowanych. Wraz z tym procesem nastąpi wzrost różnorodności gatunkowej, jednak z uwagi na fakt, iż nowe gatunki nie będą dostosowane do lokalnych warunków i niezgodne z naturalnym zasięgiem, nie nastąpi wzrost bioróżnorodności, biorącej udział w tworzeniu w pełni funkcjonującej biocenozy.

W granicach opracowania zachowuje się część terenów rolnych, powierzchnie leśne, zieleń towarzyszącą ciekom oraz wybrane powierzchnie użytków zielonych i gruntów zadrzewionych. Ocenia się, że planowane zagospodarowanie nie spowoduje przerwania ciągłości korytarzy ekologicznych. W projekcie planu ogólnego zapewnia się zachowanie i ochronę cieków wodnych, a co za tym idzie korytarzy ekologicznych ciągnących się wzdłuż dolin.

Różnorodność biologiczna podnosi odporność przedsięwzięć oraz obszarów na oddziaływanie zmian klimatu i klęsk żywiołowych. Dobrze funkcjonujące tereny zielone

pomagają regulować np.: strumienie deszczówki, zmniejszając ryzyko zalania. Obszary zielone mają wpływ chłodzący i ograniczają oddziaływanie fal upałów, zwłaszcza wśród zwartej zabudowy. Rośliny stabilizują glebę, ograniczając ryzyko osuwisk. Wspieranie różnorodności może również przynieść wyraźne korzyści w zakresie obiegu węgla, zwiększając możliwość pochłaniania i składowania dwutlenku węgla w glebie i materii roślinnej. W związku z powyższym istotna z punktu widzenia projektowanego dokumentu staje się ochrona bioróżnorodności biologicznej, co pośrednio pomoże przeciwdziałać negatywnym skutkom klęsk żywiołowych, które w wyniku zmian klimatycznych mogą stanowić coraz większe źródło zagrożenia.

Ustalenia projektu planu ogólnego chronią bioróżnorodność biologiczną poprzez racjonalne kształtowanie przestrzeni, lokalizowanie funkcji i odpowiedni sposób zagospodarowania terenu zgodny z jego predyspozycjami przyrodniczymi (walorami i wrażliwością na degradację). W ramach wyznaczonych terenów nie zidentyfikowano miejsc, które mogłyby pełnić funkcję siedlisk dla większej populacji organizmów roślinnych, zwierzęcych (zwłaszcza ptaków i owadów), czy też mikroorganizmów decydujących o różnorodności danego obszaru. Dodatkowo projekt planu wprowadza zasady ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu, poprzez wprowadzenie wskaźników dotyczących wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu, dzięki czemu zapewnia odpowiednie warunki życia organizmów żywych, produkcji materii organicznej, warunki infiltracji wód opadowych i roztopowych do gruntu w ramach terenów przeznaczonych do zainwestowania.

7.7 Oddziaływanie na obszary chronione, w tym Naturę 2000

Obszar objęty planem został przy założeniu nienaruszalności stanu równowagi ekologicznej występującej w ich granicach.

7.8 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Jako zasoby naturalne można rozumieć każdy element środowiska przyrodniczego. Ponieważ jednak wpływ ustaleń planu na wody, gleby, klimat, rośliny, itp. elementy omówiono wcześniej, w tym miejscu pod pojęciem „zasoby naturalne” zdefiniowano oddziaływanie na złoża surowców naturalnych.

Na podstawie danych Systemu Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych Polski MIDAS, prowadzonego przez Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy, w gminie Rzęśnia występują 2 udokumentowane złoża kopalin. Plan ogólny nie narusza znacznie udokumentowanych złóż kopalin, zachowuje je jako strefę otwartą lub

górnictwa, wobec czego nie przewiduje się, by realizacja ustaleń planu miała znaczący wpływ na zasoby naturalne.

7.9 Oddziaływanie na klimat akustyczny

Nie przewiduje się, być którekolwiek z przedsięwzięć określonych w planie było źródłem istotnych zmian w klimacie akustycznym (poza zwiększonym krótkotrwałym hałasem związanym z prowadzeniem prac budowlano-montażowych, który jednak ogranicza się do terenu budowy, zaplecza budowy oraz dróg dojazdowych i związany jest z każdym procesem inwestycyjnym). Mając na uwadze wymagania obowiązujących przepisów, dotyczących zasad kształtowania warunków akustycznych w środowisku, w ustaleniach projektu planu wprowadzono szereg obostrzeń, w tym wprowadzono obowiązek zachowania dopuszczalnego poziomu hałasu określonego w przepisach odrębnych dla terenów podlegających ochronie akustycznej.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż respektowanie zapisów planu pozwoli na zachowanie klimatu akustycznego na poziomie określonym w przepisach odrębnych.

7.10 Oddziaływanie na ludzi

Przy respektowaniu zapisów planu nie przewiduje się elementów przestrzeni mogących mieć bezpośredni stały negatywny wpływ na zdrowie i warunki życia ludzi.

8. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Określenie zestawu uniwersalnych wytycznych służących ochronie przyrody i środowiska oraz niwelujących negatywne oddziaływania jest trudne. W zależności od zastosowanej techniki oraz opracowanej technologii, wrażliwości poszczególnych komponentów środowiska i przyrody, na niekorzystne formy oddziaływania jest różna.

W celu zminimalizowania potencjalnych oddziaływań mogących być skutkiem realizacji zapisów planu, jego ustalenia wprowadzają następujące rozwiązania eliminujące, ograniczające i kompensujące:

- zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- dopuszcza się uwzględniając przepisy odrębne realizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona procedura

oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na środowisko, z wyłączeniem chowu i hodowli nerek oraz chowu i hodowli zwierząt w liczbie nie mniejszej niż 40 DJP;

- zakaz lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii niespełniających warunków mikroinstalacji w rozumieniu przepisów o odnawialnych źródłach energii,
- ustala obowiązek zachowania dopuszczalnego poziomu hałasu określonego w przepisach odrębnych dla terenów chronionych akustycznie w myśl przepisów o ochronie środowiska.

W przypadku respektowania w/w zapisów stan środowiska przedmiotowego obszaru nie powinien ulec pogorszeniu, dlatego w prognozie oddziaływania na środowisko nie wyznacza się dodatkowych rozwiązań, które mogłyby zapobiegać, ograniczać i rekompensować negatywny wpływ na środowisko projektowanego zagospodarowania.

9. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU

W ustaleniach planu ogólnego położono szczególny nacisk na działania zarówno zabezpieczające środowisko, jak i modelujące je w ten sposób, który stara się harmonijnie wpisać każdy proces inwestycyjny w otaczający krajobraz. Projektowane funkcje przyczynią się do pewnych zmian w stanie środowiska, szczególnie w zakresie zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej, nieznacznego zwiększenia udziału zanieczyszczeń lokalnych, które będą rezultatem realizacji nowej zabudowy. Projekt planu ogólnego formułuje szereg rozwiązań, których celem jest minimalizacja potencjalnych oddziaływań, w związku z czym nie należy spodziewać się skutków, które należałoby klasyfikować w kategorii zagrożeń środowiska.

Biorąc powyższe pod uwagę nie formułuje się rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie planu ogólnego. Prognoza oddziaływania na środowisko była sporządzana równocześnie z opracowaniem projektowanego dokumentu dzięki czemu możliwe było wprowadzenie takich rozwiązań, które pozwoliły na uniknięcie potencjalnych znaczących kolizji i konfliktów przestrzennych, doprowadzając do wyboru najkorzystniejszych, a zarazem optymalnych kierunków działań.

10. TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCE Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY, JAKIE NAPOTKANO OPRACOWUJĄC RAPORT

W trakcie przedmiotowej analizy nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Żadne rozwiązania zawarte w projektowanym dokumencie nie będą powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko.

12. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Plan ogólny ma za zadanie zastępować dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, ale w przeciwieństwie do niego jest aktem prawa miejscowego. Postanowienia planu ogólnego będą stanowić podstawę przy uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy na wskazanych obszarach uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym. Dokument ten będzie narzędziem, które będzie przeciwdziało niekontrolowanemu rozlewaniu się zabudowy, wspierając koncentrację rozwoju na terenach już zurbanizowanych. Plan ogólny będzie miał wpływ na zachowanie ładu przestrzennego w gminie oraz przyczyni się do uporządkowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, jednocześnie dążąc do ochrony i zachowania obszarów oraz obiektów o istotnym znaczeniu dla gminy, ze szczególnym uwzględnieniem chronionych terenów przyrody, zabytków oraz stanowisk archeologicznych.

13. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zgodnie z art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym organ sporządzający projekt planu (Wójt Gminy Rzęśnia) jest zobowiązany przynajmniej raz w czasie kadencji rady gminy przeprowadzić analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym (w tym realizacji projektowanego dokumentu). Jednak przepisy w/w ustawy nie regulują metod analizy zapisów w/w dokumencie. Instrumentem badania jakości środowiska jest monitoring, zapisany w odrębnych aktach prawnych. Za najważniejsze, z punktu widzenia

ochrony środowiska należy uznać monitorowanie zmian jakości wód gruntowych oraz emisję zanieczyszczeń do atmosfery.

14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejszy dokument jest prognozą oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego gminy Rzęśnia, którą wykonuje się w ramach przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Opracowanie zawiera prezentację i ocenę ww. projektu dokumentu z punktu widzenia problemów środowiska przyrodniczego, jest dokumentem sporządzanym obowiązkowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Część opisowa prognozy składa się z następujących części:

- Informacji ogólnych (wprowadzenia) na temat sporządzanego dokumentu, jego podstaw prawnych, przedmiotu i celu opracowania oraz materiałów wykorzystywanych przy sporządzaniu prognozy.
- Analizy i oceny stanu istniejącego środowiska, z uwzględnieniem elementów chronionych. W ramach przedmiotowych obszarów występują przede wszystkim tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej, tereny produkcji rolniczej, tereny zabudowy usługowej, tereny elektrowni słonecznej oraz zabudowy produkcyjnej a także grunty orne, zadrzewienia i zakrzewienia na gruntach rolnych oraz marginalne grunty leśne. Według fizyczno-geograficznej regionalizacji Polski obszary objęte projektem planu jest położony na granicy dwóch mezoregionów fizycznogeograficznych: Kotliny Szczercowskiej i Wysoczyzny Bełchatowskiej. Kotlina Szczercowska wchodzi w skład makroregionu Nizina Południowowielkopolska, należącego do podprowincji Niziny Środkowopolskie. Wysoczyzna Bełchatowska wchodzi w skład makroregionu Wzniesienia Południowomazowieckie, należącego do podprowincji Niziny Środkowopolskie. Pod względem geologicznym teren gminy leży na pograniczu dwóch dużych jednostek strukturalnych: monokliny śląsko-krakowskiej i niecki szczecińsko-łódzko-miechowskiej. Obszary objęte projektem planu znajdują się w zasięgu jednolitej części wód podziemnych Nr 82 oraz Nr 83, w ramach następujących jednolitych wód powierzchniowych: Wierznica, Nieciecz, Krasowa.
- Omówienia celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu - przy sporządzaniu planu miały zastosowanie różne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu

wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w tym między innymi: utrzymanie norm odniesień w stosunku do jakości wód podziemnych, powierzchni ziemi, gleby, jakości powietrza.

- Przedstawienia rozwiązań funkcjonalno - przestrzennych zawartych w projekcie - na obszarze objętym planem wyznaczono następujące strefy: strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową, strefa usługowa, strefa gospodarcza, strefa produkcji rolnej, strefa infrastrukturalna, strefa zieleni i rekreacji, strefa cementarna, strefa górnictwa, strefa otwarta, strefa komunikacyjna.
- Analizy i oceny przewidywanego znaczącego oddziaływania będącego skutkiem realizacji planu - do przedsięwzięć, które mogą być skutkiem realizacji ustaleń planu zaliczyć należy tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej, tereny produkcji rolniczej, tereny zabudowy usługowej, tereny elektrowni słonecznej oraz zabudowy produkcyjnej na obszarach dotychczas niezainwestowanych. Realizacja ustaleń analizowanego dokumentu przyczyni się do szczególnie w zakresie zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej, nieznacznego zwiększenia udziału zanieczyszczeń lokalnych, które będą rezultatem realizacji nowej zabudowy- są to jednak zmiany nieuniknione występujące przy każdym procesie budowlanym.
- Przedstawienia rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu - ustalenia planu, w celu zminimalizowania potencjalnych oddziaływań, które mogą być skutkiem realizacji jego zapisów, wprowadzają następujące rozwiązania eliminujące, ograniczające i kompensujące:
 - zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
 - dopuszcza się realizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na środowisko, z wyłączeniem chowu i hodowli norek, chowu i hodowli zwierząt w liczbie nie mniejszej niż 40 DJP;
 - zakaz lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii niespełniających warunków mikroinstalacji w rozumieniu przepisów o odnawialnych źródłach energii.

W przypadku respektowania w/w zapisów stan środowiska przedmiotowego obszaru nie powinien ulec pogorszeniu, dlatego w prognozie oddziaływania na środowisko nie wyznacza się dodatkowych rozwiązań, które mogłyby zapobiegać, ograniczać i rekompensować negatywny wpływ na środowisko projektowanego zagospodarowania.

- Przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie planu - ponieważ w ustaleniach planu położono duży nacisk na działania zarówno zabezpieczające środowisko, jak i modelujące je w ten sposób, który stara się harmonijnie wpisać każdy proces inwestycyjny w otaczający krajobraz oraz zastosowano rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnych oddziaływań, nie należy spodziewać się skutków, które należałoby klasyfikować w kategorii zagrożeń środowiska. W związku z powyższym nie sformułowano rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie planu.
- Trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, jakie napotkano opracowując raport - w trakcie przedmiotowej analizy nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.
- Informacji o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko - żadne rozwiązania zawarte w projektowanym dokumencie nie będą powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko.
- Potencjalnych zmian w środowisku, które mogłyby powstać w przypadku braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu - Brak realizacji postanowień planu ogólnego może prowadzić do niekontrolowanego rozlewu zabudowy, co zaburzy ład przestrzenny w gminie. Taki przebieg wydarzeń skutkowałby nieharmonijnym rozwojem oraz nadmiernym zagospodarowaniem terenów nieurbanizowanych oddalonych od skupisk zabudowy. W szerszym kontekście doprowadziłoby to do degradacji krajobrazu, utraty wartości kulturowych i ekologicznych, a także zwiększenia presji na infrastrukturę, co może wpłynąć na finanse gminy oraz brak poprawy jakości życia mieszkańców.
- Propozycji dotyczących przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania zgodnie z art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym organ sporządzający zmianę planu - Wójt Gminy - zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji rady przeprowadzić analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym (w tym realizacji projektowanego dokumentu). Jednak przepisy w/w ustawy nie regulują metod analizy zapisów w/w dokumentu. Instrumentem badania jakości środowiska jest monitoring,

zapisany w odrębnych aktach prawnych. Za najważniejsze, z punktu widzenia ochrony środowiska należy uznać monitorowanie zmian jakości wód gruntowych oraz emisję zanieczyszczeń do atmosfery.

15. SPIS TABEL

Tab. 1 Wykaz złóż kopalin w gminie Rząśnia	13
Tab. 2 Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków w gminie Rząśnia (stan na 29.08.2025 r.)	18
Tab. 3 Wykaz zabytków ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków w gminie Rząśnia (stan na 24.03.2026 r.)	18
Tab. 4 Wykaz zabytków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków w gminie Rząśnia (stan na 24.03.2026 r.)	18
Tab. 5 Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do ewidencji zabytków w gminie Rząśnia	19
Tab. 6 Klasyfikacja strefy łódzkiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia	32
Tab. 7 Stan JCWP	33
Tab. 8 Stan JCWPd Nr 82 i 83	35
Tab. 9 Przewidywane oddziaływanie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i zagrodowej	46
Tab. 10 Przewidywane oddziaływanie nowoprojektowanych terenów zabudowy usługowej, produkcyjnej, produkcji rolniczej	47
Tab. 11 Przewidywane oddziaływanie nowoprojektowanych terenów elektrowni słonecznych	48

16. SPIS ILUSTRACJI

Rys. 1 Lokalizacja gminy Rząśnia	9
Rys. 2 Formy ochrony przyrody i ich otuliny w gminie Rząśnia	10
Rys. 3 Regionalizacja fizycznogeograficzna wg J. Kondrackiego	12
Rys. 4 Położenie udokumentowanych złóż kopalin w gminie Rząśnia	14
Rys. 5 Położenie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych w Rząśni	17
Rys. 6 Położenie stanowisk archeologicznych w gminie Rząśnia	26
Rys. 7 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią w gminie Rząśnia	38

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670, z późn. zm.).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

*autor prognozy oddziaływania na
środowisko ustaleń projektu planu
ogólnego gminy Rzęśnia*

Piotr Ulrich

